Συλλογή της Νομολογίας

ΠΡΟΤΆΣΕΙΣ ΤΟΥ ΓΕΝΙΚΟΎ ΕΙΣΑΓΓΕΛΈΑ
HENRIK SAUGMANDSGAARD ØE
της 18ης Μαρτίου 2021 [1]

Υπόθεση C-8/20

L. R.
κατά
Bundesrepublik Deutschland

[αίτηση του Schleswig-Holsteinisches Verwaltungsgericht
(διοικητικού πρωτοδικείου του Schleswig-Holstein, Γερμανία)
για την έκδοση προδικαστικής αποφάσεως]

«Προδικαστική παραπομπή – Χώρος ελευθερίας, ασφάλειας και δικαιοσύνης – Πολιτική ασύλου – Οδηγία 2013/32/ΕΕ – Αίτηση διεθνούς προστασίας – Άρθρο 33, παράγραφος 2, στοιχείο δ' – Απαράδεκτο σε περίπτωση απρόσβλητης αποφάσεως επί προηγούμενης αιτήσεως – Απρόσβλητη απόφαση εκδοθείσα από τη Νορβηγία – Άρθρο 2, στοιχείο ιζ' – Έννοια "μεταγενέστερης αιτήσεως" – Κανονισμός (ΕΕ) 604/2013 – Άρθρο 19, παράγραφος 3 – Αίτηση διεθνούς προστασίας που υποβάλλεται μετά την πραγματική απομάκρυνση του αιτούντος στη χώρα καταγωγής του»

1. Η υπό κρίση αίτηση προδικαστικής αποφάσεως, σχετικά με αίτηση διεθνούς προστασίας, αφορά την ερμηνεία του λόγου απαραδέκτου που προβλέπεται στο άρθρο 33, παράγραφος 2, στοιχείο δ', της οδηγίας 2013/32 [2]. Ο λόγος αυτός αφορά τις «μεταγενέστερες αιτήσεις» [3] στο πλαίσιο των οποίων δεν προέκυψαν ή υποβλήθηκαν από τον αιτούντα νέα στοιχεία ή πορίσματα σχετικά με την εξέταση του εάν αυτός πληροί τις προϋποθέσεις για να τύχει της εν λόγω προστασίας.

2. Η αίτηση αυτή υποβλήθηκε στο πλαίσιο ένδικης διαφοράς μεταξύ του Ιρανού υπηκόου L. R. και της Bundesrepublik Deutschland (Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας της Γερμανίας), σχετικά με τη νομιμότητα αποφάσεως της Bundesamt für Migration und Flüchtlinge – Außenstelle Boostedt (ομοσπονδιακής υπηρεσίας μεταναστεύσεως και προσφύγων, παράρτημα Boostedt, Γερμανία) (στο εξής: Υπηρεσία) με την οποία απορρίφθηκε ως απαράδεκτη η αίτηση διεθνούς προστασίας

[1] Γλώσσα του πρωτοτύπου: η γαλλική.

[2] Οδηγία του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 26ης Ιουνίου 2013, σχετικά με κοινές διαδικασίες για τη χορήγηση και ανάκληση του καθεστώτος διεθνούς προστασίας (ΕΕ 2013, L 180, σ. 60). Η οδηγία αυτή συνδέεται με τον κανονισμό (ΕΕ) 604/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 26ης Ιουνίου 2013, για τη θέσπιση των κριτηρίων και μηχανισμών για τον προσδιορισμό του κράτους μέλους που είναι υπεύθυνο για την εξέταση αίτησης διεθνούς προστασίας που υποβάλλεται σε κράτος μέλος από υπήκοο τρίτης χώρας ή από απάτριδα (ΕΕ 2013, L 180, σ. 31, στο εξής: κανονισμός Δουβλίνο ΙΙΙ).

[3] Η έννοια της «μεταγενέστερης αιτήσεως» ορίζεται στο άρθρο 2, στοιχείο ιζ', της οδηγίας 2013/32. Η υπό κρίση αίτηση προδικαστικής αποφάσεως αφορά την ερμηνεία του άρθρου 33, παράγραφος 2, στοιχείο δ', της οδηγίας αυτής, σε συνδυασμό με την ως άνω διάταξη.

του ενδιαφερομένου. Η απόφαση αυτή βασιζόταν στο γεγονός ότι ο L.R είχε υποβάλει, αρκετά χρόνια νωρίτερα, μια πρώτη αίτηση στο Βασίλειο της Νορβηγίας, επί της οποίας είχε εκδοθεί απρόσβλητη αρνητική απόφαση.

3. Με το ερώτημα που έθεσε το αιτούν δικαστήριο, όπως αυτό διατυπώνεται, ζητούνται διευκρινίσεις σχετικά με τη συμμετοχή του Βασιλείου της Νορβηγίας στο κοινό ευρωπαϊκό σύστημα ασύλου, προκειμένου να εξακριβωθεί, κατ' ουσίαν, αν μια απρόσβλητη αρνητική απόφαση του εν λόγω τρίτου κράτους σχετικά με αίτηση διεθνούς προστασίας μπορεί να αντιμετωπιστεί σαν να είχε ληφθεί από «κράτος μέλος» και να επιτρέψει στην Υπηρεσία να κηρύξει απαράδεκτη τη νέα αίτηση, κατά την έννοια του άρθρου 33, παράγραφος 2, στοιχείο δ', της οδηγίας 2013/32, ως «μεταγενέστερη αίτηση» του ίδιου αιτούντος.

4. Ωστόσο, πριν δοθεί απάντηση στο ερώτημα αυτό, φρονώ ότι πρέπει να διευκρινιστεί κατά πόσο, στο πλαίσιο της εφαρμογής του κανονισμού Δουβλίνο ΙΙΙ, το γεγονός ότι ο αιτών επέστρεψε στη χώρα καταγωγής του μεταξύ της πρώτης και της δεύτερης αιτήσεώς του εμποδίζει, αυτό και μόνον, τον χαρακτηρισμό της τελευταίας ως «μεταγενέστερης αιτήσεως».

5. Στο τέλος της ανάλυσής μου, θα προτείνω στο Δικαστήριο να κρίνει ότι, δεδομένου ότι ο L. R. απομακρύνθηκε από το Βασίλειο της Νορβηγίας στη χώρα καταγωγής του, μετά την εξέταση της πρώτης αιτήσεώς του, η επίδικη στην κύρια δίκη αίτηση πρέπει να αντιμετωπιστεί ως νέα αίτηση. Επικουρικώς, για την περίπτωση που το Δικαστήριο δεν συμφωνήσει με την πρόταση αυτή, θα εκθέσω τους λόγους για τους οποίους θεωρώ ότι το γεγονός ότι η απόφαση ελήφθη από άλλο κράτος μέλος ή, όπως στην προκειμένη περίπτωση, από το Βασίλειο της Νορβηγίας, δεν εμποδίζει το κράτος μέλος στο οποίο υποβάλλεται αίτηση να την κηρύξει απαράδεκτη ως «μεταγενέστερη αίτηση».

I. Το νομικό πλαίσιο

Α. Η συμφωνία μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης, της Δημοκρατίας της Ισλανδίας και του Βασιλείου της Νορβηγίας

6. Η Συμφωνία μεταξύ της Ευρωπαϊκής [Ένωσης], της Δημοκρατίας της Ισλανδίας και του Βασιλείου της Νορβηγίας για τα κριτήρια και τους μηχανισμούς καθορισμού του κράτους που είναι αρμόδιο για την εξέταση αίτησης παροχής ασύλου που υποβάλλεται σε κράτος μέλος ή στην Ισλανδία ή στη Νορβηγία (ΕΕ 2001, L 93, σ. 40, στο εξής: Συμφωνία μεταξύ της Ένωσης, της Δημοκρατίας της Ισλανδίας και του Βασιλείου της Νορβηγίας) εγκρίθηκε εξ ονόματος της Ευρωπαϊκής Ένωσης με την απόφαση 2001/258/ΕΚ[4].

7. Δυνάμει του άρθρου 1 της συμφωνίας αυτής:

«1. Οι διατάξεις της σύμβασης του Δουβλίνου, που απαριθμούνται στο μέρος 1 του παραρτήματος της παρούσας συμφωνίας και οι αποφάσεις της επιτροπής που συστήθηκε με το άρθρο 18 της σύμβασης του Δουβλίνου, που απαριθμούνται στο μέρος 2 του εν λόγω παραρτήματος, εφαρμόζονται από την Ισλανδία και τη Νορβηγία και ισχύουν στις μεταξύ τους σχέσεις και στις σχέσεις τους με τα κράτη μέλη, υπό την επιφύλαξη της παραγράφου 4.

[4] Απόφαση του Συμβουλίου της 15ης Μαρτίου 2001 (ΕΕ 2001, L 93, σ. 38).

2. Τα κράτη μέλη εφαρμόζουν τους κανόνες που αναφέρονται στην παράγραφο 1, υπό την επιφύλαξη της παραγράφου 4, σε σχέση με την Ισλανδία και τη Νορβηγία.

[…]

4. Για τους σκοπούς των παραγράφων 1 και 2, οι παραπομπές στις διατάξεις που καλύπτονται από το παράρτημα στα "κράτη μέλη", νοούνται ως περιλαμβάνουσες την Ισλανδία και τη Νορβηγία.

[…]»

8. Ούτε η οδηγία 2011/95[5] ούτε η οδηγία 2013/32 αναφέρονται στο παράρτημα της εν λόγω συμφωνίας.

Β. Το δίκαιο της Ένωσης

1. Ο κανονισμός Δουβλίνο ΙΙΙ

9. Το άρθρο 18, παράγραφος 1, του κανονισμού Δουβλίνο ΙΙΙ προβλέπει τα εξής:

«1. Το υπεύθυνο κράτος μέλος δυνάμει του παρόντος κανονισμού υποχρεούται:

[…]

δ) να αναλαμβάνει εκ νέου, υπό τους όρους που προβλέπονται στα άρθρα 23, 24, 25 και 29, υπήκοο τρίτης χώρας ή απάτριδα του οποίου η αίτηση απερρίφθη και ο οποίος έκανε αίτηση σε άλλο κράτος μέλος ή ο οποίος ευρίσκεται χωρίς να έχει τίτλο διαμονής στο έδαφος άλλου κράτους μέλους.»

10. Το άρθρο 19, παράγραφος 3, του κανονισμού αυτού ορίζει τα εξής:

«Οι υποχρεώσεις που καθορίζονται στο άρθρο 18, παράγραφος 1, στοιχεία γ) και δ) εκλείπουν όταν το υπεύθυνο κράτος μέλος δύναται να αποδείξει, όταν υποβάλλεται σε αυτό αίτημα εκ νέου ανάληψης αιτούντος ή άλλου προσώπου όπως αναφέρεται στο άρθρο 18, παράγραφος 1, στοιχείο γ) ή δ), ότι το ενδιαφερόμενο πρόσωπο εγκατέλειψε το έδαφος των κρατών μελών σύμφωνα με απόφαση επιστροφής ή με μέτρο απομάκρυνσης που εξέδωσε μετά την ανάκληση ή την απόρριψη της αίτησης.

Αίτηση που υποβάλλεται μετά από πραγματική απομάκρυνση θεωρείται νέα αίτηση που οδηγεί σε νέα διαδικασία για τον προσδιορισμό του υπεύθυνου κράτους μέλους.»

[5] Οδηγία 2011/95/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 13ης Δεκεμβρίου 2011, σχετικά με τις απαιτήσεις για την αναγνώριση των υπηκόων τρίτων χωρών ή των απάτριδων ως δικαιούχων διεθνούς προστασίας, για ένα ενιαίο καθεστώς για τους πρόσφυγες ή για τα άτομα που δικαιούνται επικουρική προστασία και για το περιεχόμενο της παρεχόμενης προστασίας (ΕΕ 2011, L 337, σ. 9).

2. Η οδηγία 2013/32

11. Η αιτιολογική σκέψη 13 της οδηγίας 2013/32 έχει ως εξής:

«Η προσέγγιση των κανόνων σχετικά με τις διαδικασίες χορήγησης και ανάκλησης της διεθνούς προστασίας αναμένεται να συμβάλει στον περιορισμό των δευτερογενών μετακινήσεων των αιτούντων διεθνή προστασία μεταξύ των κρατών μελών, όταν αυτές οφείλονται στις διαφορές των νομικών πλαισίων, και να οδηγήσει στη δημιουργία ισοδύναμων συνθηκών για την εφαρμογή της οδηγίας [2011/95] στα κράτη μέλη.»

12. Η αιτιολογική σκέψη 36 της οδηγίας αυτής αναφέρει τα εξής:

«Όταν ο αιτών υποβάλλει νέα αίτηση χωρίς να προσκομίζει νέα στοιχεία ή επιχειρήματα, θα ήταν δυσανάλογο να υποχρεούνται τα κράτη μέλη να ανοίγουν νέα πλήρη εξεταστική διαδικασία. Στις περιπτώσεις αυτές, τα κράτη μέλη θα πρέπει να μπορούν να απορρίπτουν την αίτηση ως απαράδεκτη με βάση την αρχή του δεδικασμένου.»

13. Το άρθρο 2 της εν λόγω οδηγίας, το οποίο φέρει τον τίτλο «Ορισμοί», προβλέπει τα εξής:

«Για τους σκοπούς της παρούσας οδηγίας νοούνται ως:

[…]

ιζ) “μεταγενέστερη αίτηση”: η περαιτέρω αίτηση διεθνούς προστασίας που υποβάλλεται μετά τη λήψη [απρόσβλητης] απόφασης επί προηγούμενης αίτησης, περιλαμβανομένων περιπτώσεων όπου ο αιτών ρητά ανακάλεσε την αίτησή του και περιπτώσεων όπου η αποφαινόμενη αρχή απέρριψε αίτηση μετά από τη σιωπηρή της ανάκληση σύμφωνα με το άρθρο 28 παράγραφος 1.»

14. Κατά το άρθρο 33, παράγραφος 2, της ίδιας οδηγίας, με τίτλο «Περιπτώσεις απαράδεκτων αιτήσεων»:

«2. Τα κράτη μέλη μπορούν να θεωρήσουν αίτηση για διεθνή προστασία ως απαράδεκτη μόνο εάν:

[…]

δ) η αίτηση είναι μεταγενέστερη αίτηση στο πλαίσιο της οποίας δεν προέκυψαν ή υποβλήθηκαν από τον αιτούντα νέα στοιχεία ή πορίσματα σχετικά με την εξέταση του εάν ο αιτών πληροί τις προϋποθέσεις για να χαρακτηρισθεί δικαιούχος διεθνούς προστασίας δυνάμει της οδηγίας 2011/95 […]

[…]».

15. Το άρθρο 40 της οδηγίας 2013/32, το οποίο φέρει τον τίτλο «Μεταγενέστερες αιτήσεις», ορίζει τα εξής:

«1. Όταν ένα πρόσωπο που έχει υποβάλει αίτηση διεθνούς προστασίας σε κράτος μέλος προβαίνει σε περαιτέρω διαβήματα ή υποβάλλει μεταγενέστερη αίτηση στο ίδιο κράτος μέλος, το εν λόγω κράτος μέλος εξετάζει τα περαιτέρω διαβήματα ή τα στοιχεία της μεταγενέστερης

αίτησης στο πλαίσιο της εξέτασης της προηγούμενης αίτησης ή της εξέτασης της αίτησης επανεξέτασης ή του ένδικου [βοηθήματος], εφόσον οι αρμόδιες αρχές μπορούν να λάβουν υπόψη τους και να εξετάσουν όλα τα στοιχεία στα οποία βασίζονται τα περαιτέρω διαβήματα ή η μεταγενέστερη αίτηση στο πλαίσιο αυτό.

2. Κατά τη λήψη απόφασης σχετικά με το παραδεκτό αίτησης για διεθνή προστασία σύμφωνα με το άρθρο 33, παράγραφος 2, στοιχείο δ), η μεταγενέστερη αίτηση διεθνούς προστασίας υποβάλλεται καταρχήν σε προκαταρκτική εξέταση προκειμένου να καθορισθεί εάν προέκυψαν ή υποβλήθηκαν από τον αιτούντα νέα στοιχεία ή πορίσματα σχετικά με την εξέταση του εάν ο αιτών πληροί τις προϋποθέσεις που απαιτούνται για τον χαρακτηρισμό του ως δικαιούχου διεθνούς προστασίας δυνάμει της οδηγίας [2011/95].

[…]

5. Σε περίπτωση μη περαιτέρω εξέτασης μιας μεταγενέστερης αίτησης δυνάμει του παρόντος άρθρου, η αίτηση θεωρείται απαράδεκτη σύμφωνα με το άρθρο 33, παράγραφος 2, στοιχείο δ).

[…]

7. Εφόσον ένα πρόσωπο έναντι του οποίου πρέπει να εκτελεσθεί απόφαση μεταφοράς σύμφωνα με τον κανονισμό [Δουβλίνο ΙΙΙ] προβαίνει σε περαιτέρω διαβήματα ή υποβάλλει μεταγενέστερη αίτηση στο κράτος μέλος που προβαίνει στη μεταφορά, τα εν λόγω διαβήματα ή μεταγενέστερες αιτήσεις εξετάζονται από το αρμόδιο κράτος μέλος, όπως ορίζεται στον εν λόγω κανονισμό, σύμφωνα με την παρούσα οδηγία.»

Γ. Το γερμανικό δίκαιο

16. Το άρθρο 29 του Asylgesetz (νόμου περί ασύλου), όπως ίσχυε κατά τον χρόνο των πραγματικών περιστατικών της κύριας δίκης (στο εξής: AsylG), το οποίο φέρει τον τίτλο «Απαράδεκτες αιτήσεις», προβλέπει τα εξής:

«(1) Αίτηση ασύλου είναι ο απαράδεκτη, εάν:

[…]

5. Σε περίπτωση μεταγενέστερης αιτήσεως κατά το άρθρο 71 ή δεύτερης αιτήσεως κατά το άρθρο 71a, παρέλκει η διεξαγωγή νέας διαδικασίας ασύλου. […]»

17. Το άρθρο 71a του AsylG, το οποίο φέρει τον τίτλο «Δεύτερη αίτηση», προβλέπει τα εξής:

«(1) Αν ο αλλοδαπός, μετά από ανεπιτυχή ολοκλήρωση διαδικασίας ασύλου σε ασφαλή τρίτη χώρα (άρθρο 26a) στην οποία εφαρμόζεται η νομοθεσία της Ευρωπαϊκής [Ένωσης] σχετικά με τον προσδιορισμό του υπεύθυνου κράτους για τη διεξαγωγή διαδικασιών ασύλου ή με την οποία η Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας έχει συνάψει σχετική διεθνή σύμβαση, υποβάλει αίτηση ασύλου (δεύτερη αίτηση) στην ομοσπονδιακή επικράτεια, νέα διαδικασία ασύλου διεξάγεται μόνον εφόσον η Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας είναι το υπεύθυνο κράτος για τη διεξαγωγή της διαδικασίας ασύλου και πληρούνται οι προϋποθέσεις του άρθρου 51, παράγραφοι 1 έως 3, του [Verwaltungsverfahrensgesetz (νόμου περί της διοικητικής διαδικασίας)]·ο έλεγχος διενεργείται από την [Υπηρεσία]. […]»

18. Σύμφωνα με τις διευκρινίσεις του αιτούντος δικαστηρίου, στην περίπτωση δεύτερης αιτήσεως ασύλου, το άρθρο 51, παράγραφος 1, του νόμου περί της διοικητικής διαδικασίας απαιτεί προβολή πειστικών πραγματικών ισχυρισμών, οι οποίοι δεν πρέπει να είναι εκ προοιμίου ακατάλληλοι, κατόπιν εύλογης εκτιμήσεως, να οδηγήσουν σε θεμελίωση του ζητούμενου δικαιώματος.

II. Η διαφορά της κύριας δίκης, το προδικαστικό ερώτημα και η διαδικασία ενώπιον του Δικαστηρίου

19. Στις 22 Δεκεμβρίου 2014, ο L. R., Ιρανός υπήκοος, υπέβαλε αίτηση διεθνούς προστασίας στην Υπηρεσία.

20. Κατά την εξέταση της αιτήσεως, διαπιστώθηκε ότι ο L. R. είχε προηγουμένως υποβάλει αίτηση ασύλου στη Νορβηγία. Ως εκ τούτου, η Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας ζήτησε από το Βασίλειο της Νορβηγίας να αναλάβει τον L. R. σύμφωνα με τις υποχρεώσεις που απορρέουν από τον κανονισμό Δουβλίνο ΙΙΙ και οι οποίες ισχύουν και ως προς το εν λόγω τρίτο κράτος.

21. Με έγγραφο της 26ης Φεβρουαρίου 2015, το Βασίλειο της Νορβηγίας αρνήθηκε να εξετάσει την αίτηση αυτή, για τον λόγο ότι είχε παύσει να είναι το υπεύθυνο κράτος, βάσει του άρθρου 19, παράγραφος 3, του εν λόγω κανονισμού. Με την απάντησή του προς την Υπηρεσία, το Βασίλειο της Νορβηγίας διευκρίνισε ότι ο L. R. είχε υποβάλει αίτηση διεθνούς προστασίας στην αρμόδια νορβηγική αρχή την 1η Οκτωβρίου 2008, η οποία απορρίφθηκε στις 15 Ιουνίου 2009 και ότι, στις 19 Ιουνίου 2013, ο L. R. είχε παραδοθεί στις ιρανικές αρχές.

22. Κατά τη διάρκεια της διαδικασίας ενώπιον της Υπηρεσίας, ο L. R. δήλωσε ότι είχε εγκαταλείψει το Ιράν δεκαοκτώ μήνες πριν από την υποβολή της αιτήσεώς του στη Γερμανία και ότι ζούσε στο Ιράκ μέχρι τρεις μήνες πριν από την άφιξή του στο γερμανικό έδαφος.

23. Με απόφαση της 13ης Μαρτίου 2017, η Υπηρεσία απέρριψε την αίτηση διεθνούς προστασίας του L. R. ως απαράδεκτη, κατ' εφαρμογήν του άρθρου 29, παράγραφος 1, στοιχείο 5, του AsylG. Η Υπηρεσία θεώρησε ότι επρόκειτο για δεύτερη αίτηση, κατά την έννοια του άρθρου 71a του AsylG και ότι δεν πληρούνταν οι προϋποθέσεις που ορίζονται στο άρθρο 51, παράγραφος 1, του νόμου περί διοικητικής διαδικασίας για να δικαιολογηθεί μια νέα διαδικασία ασύλου, καθώς τα στοιχεία που υπέβαλε ο L. R. προς στήριξη της αιτήσεώς του δεν φαίνονταν αξιόπιστα στο σύνολό τους.

24. Ο L. R. άσκησε προσφυγή κατά της αποφάσεως αυτής ενώπιον του αιτούντος δικαστηρίου. Ζητεί να του χορηγηθεί το καθεστώς του πρόσφυγα και, επικουρικώς, να του παρασχεθεί επικουρική προστασία[6]. Έτι επικουρικότερον, ζητεί να διαπιστωθεί απαγόρευση απελάσεως κατά το γερμανικό δίκαιο.

25. Το αιτούν δικαστήριο εκτιμά ότι, προκειμένου να αποφανθεί επί της διαφοράς που εκκρεμεί ενώπιόν του, χρειάζεται να γνωρίζει αν μια αίτηση διεθνούς προστασίας μπορεί να χαρακτηριστεί ως «μεταγενέστερη αίτηση», κατά την έννοια της οδηγίας 2013/32, σε περίπτωση που η διαδικασία η οποία οδήγησε στην απόρριψη, με απρόσβλητη απόφαση, προηγούμενης αιτήσεως του ενδιαφερομένου δεν διεξήχθη σε άλλο κράτος μέλος της Ένωσης, αλλά στη Νορβηγία.

[6] Για τον ορισμό του «προσ[ώπου] που δικαιούται επικουρική προστασία», βλ. άρθρο 2, στοιχείο στ', της οδηγίας 2011/95.

26. Συναφώς, το αιτούν δικαστήριο αναφέρει, πρώτον, ότι, κατά την άποψή του, ο λόγος απαραδέκτου που μνημονεύεται στο άρθρο 33, παράγραφος 2, στοιχείο δ′, της εν λόγω οδηγίας μπορεί να εφαρμόζεται τόσο στην περίπτωση που η διαδικασία αυτή διεξήχθη στο *ίδιο* κράτος μέλος όσο και στην περίπτωση που διεξήχθη σε *άλλο* κράτος μέλος. Το γεγονός ότι ο αιτών, αφού έλαβε απρόσβλητη αρνητική απόφαση σχετικά με προηγούμενη αίτηση στο πρώτο κράτος μέλος, ζητεί εκ νέου διεθνή προστασία από κράτος μέλος διαφορετικό, δεν εμποδίζει την αίτησή του να κηρυχθεί απαράδεκτη ως «μεταγενέστερη αίτηση».

27. Δεύτερον, το αιτούν δικαστήριο αναγνωρίζει ότι από το γράμμα της εν λόγω διατάξεως, σε συνδυασμό με το άρθρο 2, στοιχεία β′, ε′ και ιζ′, της οδηγίας 2013/32, προκύπτει ότι η έννοια της «μεταγενέστερης αιτήσεως» προϋποθέτει ότι η «[απρόσβλητη] απόφαση» που απορρίπτει προηγούμενη αίτηση του ίδιου αιτούντος εκδόθηκε από *κράτος μέλος* και όχι από *τρίτο κράτος*. Ωστόσο, κλίνει προς την άποψη ότι η εν λόγω οδηγία θα πρέπει να ερμηνευθεί υπό ευρύτερη έννοια στο πλαίσιο της συνδέσεως του Βασιλείου της Νορβηγίας με το κοινό ευρωπαϊκό σύστημα ασύλου, όπως προκύπτει από τη συμφωνία μεταξύ της Ένωσης, της Δημοκρατίας της Ισλανδίας και του Βασιλείου της Νορβηγίας.

28. Υπό τις συνθήκες αυτές, το Schleswig-Holsteinisches Verwaltungsgericht (διοικητικό πρωτοδικείο του Schleswig-Holstein, Γερμανία), με απόφαση της 30ής Δεκεμβρίου 2019, η οποία περιήλθε στο Δικαστήριο στις 9 Ιανουαρίου 2020, αποφάσισε να αναστείλει την ενώπιόν του διαδικασία και να υποβάλει στο Δικαστήριο το ακόλουθο προδικαστικό ερώτημα:

«Είναι σύμφωνη προς το άρθρο 33, παράγραφος 2, στοιχείο δ′, και το άρθρο 2, στοιχείο ιζ′, της οδηγίας 2013/32 […] εθνική ρύθμιση σύμφωνα με την οποία μια αίτηση διεθνούς προστασίας μπορεί να απορριφθεί ως απαράδεκτη μεταγενέστερη αίτηση οσάκις η ανεπιτυχής πρώτη διαδικασία ασύλου δεν διεξήχθη σε κράτος μέλος της Ένωσης αλλά στη Νορβηγία;»

29. Η Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας και η Ευρωπαϊκή Επιτροπή υπέβαλαν γραπτές παρατηρήσεις στο Δικαστήριο. Στην επ' ακροατηρίου συζήτηση που πραγματοποιήθηκε στις 3 Δεκεμβρίου 2020 έλαβαν μέρος η Επιτροπή και η Γερμανική Κυβέρνηση.

III. Ανάλυση

30. Όπως επισήμανα εισαγωγικώς, η ιδιαιτερότητα της υποθέσεως της κύριας δίκης έγκειται, κατά την άποψή μου, στο γεγονός ότι ο L. R., κατόπιν μέτρου απομακρύνσεως, εγκατέλειψε τη νορβηγική επικράτεια ως αποτέλεσμα της πρώτης διαδικασίας ασύλου και επέστρεψε στη χώρα καταγωγής του πριν υποβάλει δεύτερη αίτηση διεθνούς προστασίας στη Γερμανία.

31. Σε αντίθεση με όσα υποστήριξε η Γερμανική Κυβέρνηση απαντώντας σε ερώτηση του Δικαστηρίου κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, αυτή η πραγματική απομάκρυνση του L. R. μεταξύ της πρώτης και της δεύτερης αιτήσεως έχει σημαντικές συνέπειες όσον αφορά την ερμηνεία της έννοιας της «μεταγενέστερης αιτήσεως». Θα εκθέσω τις συνέπειες αυτές στη συνέχεια των προτάσεών μου υπό Α. Θα επισημάνω ότι, υπό την ισχύ του κανονισμού Δουβλίνο ΙΙΙ, οι αιτήσεις υπηκόων τρίτων χωρών, όπως ο L. R., οι οποίοι, αφού απομακρύνθηκαν στη χώρα καταγωγής τους, ζητούν εκ νέου διεθνή προστασία, δεν εμπίπτουν, κατά τη γνώμη μου, στην έννοια αυτή. Επομένως, σε υπόθεση όπως αυτή της κύριας δίκης, η αίτηση του ενδιαφερόμενου δεν μπορεί απλώς να κηρυχθεί απαράδεκτη δυνάμει του άρθρου 33, παράγραφος 2, στοιχείο δ′, της οδηγίας 2013/32.

32. Επικουρικώς (υπό Β), θα εξετάσω το βάσιμο της παραδοχής από την οποία εκκινεί το αιτούν δικαστήριο στην αίτησή του προδικαστικής αποφάσεως, δηλαδή ότι η ανωτέρω διάταξη δεν εμποδίζει τον χαρακτηρισμό μιας αιτήσεως διεθνούς προστασίας ως «μεταγενέστερης αιτήσεως» από κράτος μέλος *διαφορετικό* από εκείνο που εξέδωσε την προηγούμενη απρόσβλητη αρνητική απόφαση, εφόσον το επιτρέπει το εθνικό του δίκαιο. Θα εκθέσω ότι ο λόγος απαραδέκτου που προβλέπει η ως άνω διάταξη μπορεί να εφαρμοστεί όχι μόνον όταν διαδοχικές αιτήσεις υποβάλλονται στο ίδιο κράτος μέλος, αλλά και σε περιπτώσεις δευτερογενών μετακινήσεων, όταν το κράτος μέλος στο οποίο ο αιτών υποβάλλει δεύτερη αίτηση καθίσταται υπεύθυνο κράτος μέλος.

33. Τέλος, θα διατυπώσω μερικές παρατηρήσεις σχετικά με την ειδική κατάσταση του Βασιλείου της Νορβηγίας ως τρίτου κράτους το οποίο δεν έχει προσχωρήσει ούτε στην οδηγία 2013/32 ούτε στην οδηγία 2011/95, αλλά στο οποίο ισχύουν οι διατάξεις του κανονισμού Δουβλίνο ΙΙΙ (υπό Γ).

Α. Όσον αφορά τη δυνατότητα εφαρμογής του άρθρου 33, παράγραφος 2, στοιχείο δ′, της οδηγίας 2013/32, στην περίπτωση κατά την οποία ο αιτών έχει απομακρυνθεί στη χώρα καταγωγής του πριν υποβάλει εκ νέου αίτηση διεθνούς προστασίας

34. Καταρχάς, θεωρώ χρήσιμο να επισημάνω ότι, έστω και αν, τυπικά, το αιτούν δικαστήριο περιόρισε το ερώτημά του στην ερμηνεία του άρθρου 33, παράγραφος 2, στοιχείο δ′, της οδηγίας 2013/32, σε συνδυασμό με το άρθρο 2, στοιχείο ιζ′, το γεγονός αυτό δεν εμποδίζει το Δικαστήριο να του παράσχει όλα τα στοιχεία ερμηνείας του δικαίου της Ένωσης που μπορεί να αποδειχθούν χρήσιμα για την εκδίκαση της υποθέσεως της οποίας έχει επιληφθεί, ανεξαρτήτως του αν το αιτούν δικαστήριο έχει κάνει σχετική μνεία κατά τη διατύπωση των ερωτημάτων του[7].

35. Εν προκειμένω, από τα στοιχεία που παρέχονται με την απόφαση περί παραπομπής προκύπτει ακριβώς, κατά την άποψή μου, ότι, λαμβανομένου υπόψη του αντικειμένου της κύριας δίκης, προκειμένου να δοθεί χρήσιμη απάντηση στο αιτούν δικαστήριο, είναι αναγκαία η ερμηνεία και άλλων διατάξεων του δικαίου της Ένωσης, δηλαδή εκείνων που προβλέπονται από τον κανονισμό Δουβλίνο ΙΙΙ.

36. Συναφώς, υπενθυμίζεται ότι, όπως προκύπτει από το άρθρο 3, παράγραφος 1, δεύτερη περίοδος, ο κανονισμός αυτός στηρίζεται στη λογική ότι για κάθε υπήκοο τρίτης χώρας ή απάτριδα που υποβάλλει αίτηση διεθνούς προστασίας υπάρχει μόνον ένα υπεύθυνο κράτος μέλος. Σύμφωνα με το άρθρο 18, παράγραφος 1, στοιχείο δ′, του εν λόγω κανονισμού, το υπεύθυνο κράτος μέλος υποχρεούται να αναλάβει τον αιτούντα αν ο τελευταίος, μετά την απόρριψη της αιτήσεώς του, υποβάλει αίτηση σε άλλο κράτος μέλος.

37. Όπως προκύπτει από το σημείο 21 των παρουσών προτάσεων, η υπόθεση της κύριας δίκης αφορά την πολύ ιδιαίτερη περίπτωση στην οποία μια τέτοια ανάληψη ευθύνης δεν είναι δυνατή, διότι έχει παύσει η ευθύνη του κράτους που εξέτασε την προηγούμενη αίτηση του L. R. (εν προκειμένω του Βασιλείου της Νορβηγίας). Δεν αμφισβητείται από τους μετέχοντες στη διαδικασία ότι οι υποχρεώσεις του κράτους αυτού έναντι του L. R. έχουν λήξει δυνάμει του άρθρου 19, παράγραφος 3, πρώτο εδάφιο, του κανονισμού. Η διάταξη αυτή αφορά την περίπτωση κατά την οποία ο αιτών έχει εγκαταλείψει την επικράτεια του υπεύθυνου κράτους μέλους σύμφωνα με απόφαση επιστροφής ή με μέτρο απομάκρυνσης που εκδόθηκε μετά την ανάκληση ή την απόρριψη της αιτήσεώς του.

[7] Βλ. απόφαση της 9ης Ιουλίου 2020, Santen (C-673/18, EU:C:2020:531, σκέψη 35 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).

38. Στην περίπτωση αυτή, όμως, το άρθρο 19, παράγραφος 3, δεύτερο εδάφιο, του κανονισμού Δουβλίνο ΙΙΙ προβλέπει ότι κάθε αίτηση που υποβάλλεται από τον αιτούντα *μετά από την πραγματική απομάκρυνσή του* πρέπει να θεωρείται *νέα αίτηση*, που οδηγεί σε νέα διαδικασία για τον προσδιορισμό του υπεύθυνου κράτους μέλους.

39. Πρέπει να συναχθεί εξ αυτού ότι, λόγω της πραγματικής απομακρύνσεως του L. R., η επίμαχη στην κύρια δίκη αίτηση πρέπει, σε αντίθεση με όσα υποστήριξε η Γερμανική Κυβέρνηση απαντώντας σε ερώτηση του Δικαστηρίου κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, να θεωρηθεί «νέα αίτηση», χωρίς να μπορεί η Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας να την χαρακτηρίσει «μεταγενέστερη αίτηση» και να την κηρύξει απαράδεκτη δυνάμει του άρθρου 33, παράγραφος 2, στοιχείο δ', της οδηγίας 2013/32;

40. Φρονώ ότι η απάντηση είναι καταφατική.

41. Συναφώς, διευκρινίζεται ότι μια αίτηση που υποβάλλεται μετά την απομάκρυνση του αιτούντος στη χώρα καταγωγής του δεν εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής ούτε του άρθρου 18, παράγραφος 1, στοιχείο δ', του εν λόγω κανονισμού ούτε στις διατάξεις που μνημονεύονται σε αυτό και οι οποίες αφορούν την «εκ νέου ανάληψη» από το υπεύθυνο κράτος μέλος. Επομένως, μια τέτοια αίτηση πρέπει, κατά τη γνώμη μου, να διαχωριστεί σαφώς, από νομικής απόψεως, από τις αιτήσεις που υποβάλλονται στο πλαίσιο δευτερογενών μετακινήσεων (δηλαδή όταν ο αιτών μετακινείται από ένα κράτος μέλος σε άλλο χωρίς να εγκαταλείψει το έδαφος της Ένωσης) οι οποίες καλύπτονται από τις εν λόγω διατάξεις και οι οποίες μπορούν, όπως θα εκθέσω στη συνέχεια, να κηρυχθούν απαράδεκτες ως «μεταγενέστερες αιτήσεις», υπό ορισμένες προϋποθέσεις[8].

42. Ο σκοπός του εν λόγω κανονισμού και της οδηγίας 2013/32 δεν απαιτεί, κατά την άποψή μου, ερμηνεία του άρθρου 33, παράγραφος 2, στοιχείο δ', της οδηγίας αυτής διαφορετική από εκείνη την οποία προτείνω υπό το πρίσμα του άρθρου 19, παράγραφος 3, δεύτερο εδάφιο, του εν λόγω κανονισμού.

43. Συναφώς, επισημαίνεται ότι, με την έκδοση του κανονισμού Δουβλίνο ΙΙΙ, ο νομοθέτης επιδίωκε, μεταξύ άλλων, να επιταχύνει την εξέταση των αιτήσεων διεθνούς προστασίας εξασφαλίζοντας στους αιτούντες την εξέταση των αιτήσεών τους επί της ουσίας από *ένα μόνο* σαφώς καθορισμένο κράτος μέλος, γεγονός το οποίο θα απέτρεπε το forum shopping[9] και τη συμφόρηση του συστήματος την οποία θα προκαλούσε η υποχρέωση των κρατών μελών να εξετάζουν πλείονες αιτήσεις του ίδιου αιτούντος[10].

44. Οι σκοποί αυτοί συνάγονται, κατ' ουσίαν, και από την αιτιολογική σκέψη 13 της οδηγίας 2013/32.

[8] Όπως θα εκθέσω στην επόμενη ενότητα των παρουσών προτάσεων, η δυνατότητα κράτους μέλους να χαρακτηρίσει ως «μεταγενέστερες αιτήσεις» εκείνες οι οποίες υποβάλλονται στο πλαίσιο δευτερογενών μετακινήσεων σκοπεί, κατά την άποψή μου, ακριβώς να διασφαλίσει ότι μπορεί να αποφύγει, όταν καθίσταται υπεύθυνο κράτος μέλος αντί άλλου κράτους μέλους, είτε επειδή το αποφασίζει είτε επειδή δεν είναι δυνατή η εκ νέου ανάληψη του αιτούντος, το ενδεχόμενο να υπόκειται η εξέταση της αιτήσεως σε ευνοϊκότερους όρους για τον αιτούντα σε σύγκριση με αυτούς που ισχύουν όταν το ίδιο κράτος μέλος εξετάζει διαδοχικά τις δύο αιτήσεις. Στο πλαίσιο αιτήσεως που υποβάλλεται μετά την πραγματική απομάκρυνση του αιτούντος, δεν τίθεται το ζήτημα αυτό, δεδομένου ότι το άρθρο 19, παράγραφος 3, δεύτερο εδάφιο, του κανονισμού Δουβλίνο ΙΙΙ έχει ως συνέπεια ότι μια τέτοια αίτηση θεωρείται «νέα αίτηση» ακόμη και αν υποβάλλεται στο ίδιο κράτος μέλος με εκείνο που εξέτασε την προηγούμενη αίτηση.

[9] Ο όρος «forum shopping» αναφέρεται, κατ' ουσίαν, στις δευτερογενείς μετακινήσεις αιτούντων διεθνή προστασία που οφείλονται στις διαφορές μεταξύ των νομικών πλαισίων των κρατών μελών.

[10] Πρβλ. απόφαση της 10ης Δεκεμβρίου 2013, Abdullahi (C-394/12, EU:C:2013:813, σκέψη 53 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).

45. Σε περίπτωση, όμως, όπως αυτή της κύριας δίκης, και όπως επισήμανα στο σημείο 41 των παρουσών προτάσεων, δεν πρόκειται για δευτερογενή μετακίνηση από ένα κράτος μέλος (ή από τρίτο κράτος που συμμετέχει στον εν λόγω κανονισμό) σε άλλο, αλλά για υπήκοο τρίτης χώρας ο οποίος εγκαταλείπει, για δεύτερη φορά, τη χώρα καταγωγής του.

46. Μάλιστα, ο υπήκοος βρίσκεται σε κατάσταση η οποία, στην πραγματικότητα, δεν διαφέρει πολύ από εκείνη του πρώτου αιτούντος [11]. Πιο συγκεκριμένα, κατά το χρονικό σημείο υποβολής της δεύτερης αιτήσεως διεθνούς προστασίας του L. R., δεν υπήρχε πλέον υπεύθυνο κράτος ως προς αυτόν. Το γεγονός ότι η Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας υποχρεούται να υποβάλει τη δεύτερη αυτή αίτηση σε πλήρη έλεγχο, ουδόλως θίγει την επίτευξη του σκοπού του εν λόγω κανονισμού περί συγκεντρώσεως των αιτήσεων, προκειμένου να αποθαρρύνεται ο ενδιαφερόμενος από την υποβολή πλειόνων αιτήσεων σε άλλα κράτη μέλη, ενώ υπάρχει ήδη υπεύθυνο κράτος μέλος γι' αυτόν.

47. Από τα ανωτέρω προκύπτει ότι το άρθρο 33, παράγραφος 2, στοιχείο δ', της οδηγίας 2013/32, σε συνδυασμό με το άρθρο 2, στοιχείο ιζ', της οδηγίας αυτής, πρέπει, κατά τη γνώμη μου, να ερμηνευθεί υπό την έννοια ότι αίτηση διεθνούς προστασίας, όπως αυτή την οποία υπέβαλε ο L. R. υπό τις περιστάσεις της υποθέσεως της κύριας δίκης, δεν μπορεί να κηρυχθεί απαράδεκτη ως «μεταγενέστερη αίτηση». Η λύση αυτή επιβάλλεται βάσει του άρθρου 19, παράγραφος 3, δεύτερο εδάφιο, του κανονισμού Δουβλίνο ΙΙΙ, από το οποίο συνάγεται ότι οι αιτήσεις υπηκόων οι οποίοι έχουν ήδη αποτελέσει αντικείμενο διαδικασίας ασύλου που κατέληξε στην έκδοση απρόσβλητης αρνητικής αποφάσεως και οι οποίοι, εν τω μεταξύ, έχουν απομακρυνθεί στις χώρες καταγωγής τους δεν εμπίπτουν στην έννοια αυτή [12].

48. Στην επόμενη ενότητα, την οποία θα αναπτύξω στη συνέχεια επικουρικώς, για την περίπτωση που το Δικαστήριο, αντίθετα προς την πρόταση μου, κρίνει ότι η ως άνω διάταξη δεν είναι κρίσιμη για την επίλυση της υπό κρίση υποθέσεως ή ότι πρέπει να ερμηνευθεί υπό την έννοια ότι η πραγματική απομάκρυνση του L. R. πριν από την υποβολή της αιτήσεώς του δεν επηρεάζει τον χαρακτηρισμό της ως «μεταγενέστερης αιτήσεως», θα εξετάσω το βάσιμο της παραδοχής στην οποία στηρίζεται η αίτηση προδικαστικής αποφάσεως του αιτούντος δικαστηρίου, δηλαδή ότι είναι δυνατόν σε ένα κράτος μέλος, εφόσον το εθνικό του δίκαιο το επιτρέπει, να κηρύξει απαράδεκτες ως «μεταγενέστερες αιτήσεις» τις αιτήσεις διεθνούς προστασίας που υποβάλλονται σε αυτό, όχι μόνον οσάκις άλλο κράτος μέλος εξέδωσε απρόσβλητη αρνητική απόφαση σε σχέση με προηγούμενη αίτηση του ίδιου αιτούντος αλλά και οσάκις το ίδιο εξέδωσε τέτοια απόφαση.

[11] Πράγματι, σύμφωνα με το άρθρο 19, παράγραφος 3, δεύτερο εδάφιο, του κανονισμού Δουβλίνο ΙΙΙ, κάθε αίτηση που υποβάλλεται μετά την πραγματική απομάκρυνση του αιτούντος οδηγεί σε νέα διαδικασία για τον προσδιορισμό του υπεύθυνου κράτους μέλους.

[12] Εν πάση περιπτώσει, διαπιστώνεται ότι, στο άρθρο 3, παράγραφος 5, της προτάσεως κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για τη θέσπιση των κριτηρίων και μηχανισμών για τον προσδιορισμό του κράτους μέλους που είναι υπεύθυνο για την εξέταση αίτησης διεθνούς προστασίας που υποβάλλεται σε κράτος μέλος από υπήκοο τρίτης χώρας ή από απάτριδα [COM(2016) 270 τελικό] (στο εξής: πρόταση για τη μεταρρύθμιση του κανονισμού Δουβλίνο ΙΙΙ, διαθέσιμη στο διαδίκτυο στην ακόλουθη διεύθυνση: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/?uri=COM:2016:0270:FIN), η Επιτροπή προτείνει την κατάργηση του άρθρου 19 του εν λόγω κανονισμού στο σύνολό του και την εισαγωγή διατάξεως που θα προβλέπει ότι το υπεύθυνο κράτος μέλος παραμένει αρμόδιο για την εξέταση εκάστης εκ των αιτήσεων του αιτούντος, συμπεριλαμβανομένης κάθε μεταγενέστερης αιτήσεως, *ανεξαρτήτως του αν ο αιτών αναχώρησε ή απομακρύνθηκε από το έδαφος των κρατών μελών* (γεγονός που. κατά την άποψή μου, θα είχε ως συνέπεια, σε περίπτωση όπως αυτή της κύριας δίκης, ότι το Βασίλειο της Νορβηγίας θα έπρεπε να αναλάβει τον L R.). Ωστόσο, οι προτάσεις αυτές δεν έχουν εγκριθεί μέχρι στιγμής από τον νομοθέτη της Ένωσης.

Β. Επικουρικώς, όσον αφορά τη δυνατότητα εφαρμογής του άρθρου 33, παράγραφος 2, στοιχείο δ', της οδηγίας 2013/32, στην περίπτωση κατά την οποία ο αιτών ζητεί διεθνή προστασία από κράτος μέλος διαφορετικό από εκείνο που εξέδωσε την προηγούμενη απρόσβλητη αρνητική απόφαση

49. Υπενθυμίζω ότι, κατά πάγια νομολογία του Δικαστηρίου, το άρθρο 33, παράγραφος 2, της οδηγίας 2013/32 απαριθμεί εξαντλητικώς τις περιπτώσεις στις οποίες τα κράτη μέλη μπορούν να θεωρήσουν αίτηση για διεθνή προστασία ως απαράδεκτη [13]. Ο εξαντλητικός χαρακτήρας της απαρίθμησης που περιλαμβάνεται στη διάταξη αυτή στηρίζεται τόσο στο γράμμα της [14] όσο και στον σκοπό της, που συνίσταται, ακριβώς, όπως έχει κρίνει το Δικαστήριο, στον μετριασμό της υποχρεώσεως του κράτους μέλους που είναι υπεύθυνο να εξετάσει αίτηση διεθνούς προστασίας, ορίζοντας τις περιπτώσεις κατά τις οποίες τέτοιου είδους αίτηση λογίζεται ως απαράδεκτη [15].

50. Συναφώς, επισημαίνεται ότι η διάταξη αυτή διακρίνει μεταξύ των περιπτώσεων στις οποίες μια προηγούμενη αίτηση διεθνούς προστασίας έχει απορριφθεί με απρόσβλητη απόφαση (άρθρο 33, παράγραφος 2, στοιχείο δ', της οδηγίας 2013/32, σε συνδυασμό με το άρθρο 2, στοιχείο ιζ', της εν λόγω οδηγίας) και των περιπτώσεων στις οποίες έχει ήδη χορηγηθεί διεθνής προστασία (άρθρο 33, παράγραφος 2, στοιχείο α', της εν λόγω οδηγίας).

51. Η τελευταία αυτή διάταξη αναφέρεται ρητά στην περίπτωση κατά την οποία ένα «*άλλο* κράτος μέλος» [16] ανταποκρίνεται *θετικά* σε πρώτη αίτηση του ενδιαφερομένου [17]. Αντιθέτως, ούτε το άρθρο 33, παράγραφος 2, στοιχείο δ', της οδηγίας 2013/32 ούτε το άρθρο 2, στοιχείο ιζ', το οποίο περιλαμβάνει τον ορισμό της έννοιας «μεταγενέστερη αίτηση», διευκρινίζουν αν, σε περίπτωση που η απρόσβλητη απόφαση για προηγούμενη αίτηση του ενδιαφερομένου είναι *αρνητική*, πρέπει πάντοτε να έχει εκδοθεί από το *ίδιο* κράτος μέλος με εκείνο στο οποίο υποβάλλεται η μεταγενέστερη αίτηση ή, αντιθέτως, μπορεί να έχει εκδοθεί από *άλλο* κράτος μέλος [18].

52. Όπως ανέφερα στο σημείο 48 των παρουσών προτάσεων, το αιτούν δικαστήριο εκκινεί από την παραδοχή ότι η έννοια της «μεταγενέστερης αιτήσεως» μπορεί να εφαρμοστεί τόσο σε αίτηση διεθνούς προστασίας που υποβλήθηκε σε κράτος μέλος *διαφορετικό* από αυτό που εξέδωσε την προηγούμενη απρόσβλητη αρνητική απόφαση, όσο και σε αίτηση που απευθύνεται στο *ίδιο* κράτος μέλος.

[13] Βλ. απόφαση της 19ης Μαρτίου 2020, Bevándorlási és Menekültügyi Hivatal (Tompa) (C-564/18, EU:C:2020:218, σκέψη 29 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).

[14] Βλ., ιδίως, τον όρο «μόνον» πριν από την απαρίθμηση των λόγων απαραδέκτου που προβλέπονται στη διάταξη αυτή.

[15] Βλ. απόφαση της 19ης Μαρτίου 2020, Bevándorlási és Menekültügyi Hivatal (Tompa) (C-564/18, EU:C:2020:218, σκέψη 30 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).

[16] Η υπογράμμιση δική μου.

[17] Όσον αφορά την ερμηνεία του άρθρου 33, παράγραφος 2, στοιχείο α', της οδηγίας 2013/32, βλ., ιδίως, απόφαση της 19ης Μαρτίου 2019, Ibrahim κ.λπ. (C-297/17, C-318/17, C-319/17 και C-438/17, EU:C:2019:219). Η απόφαση αυτή αφορά την περίπτωση κατά την οποία οι ενδιαφερόμενοι εγκατέλειψαν τη χώρα καταγωγής τους και τους χορηγήθηκε επικουρική προστασία (στη Βουλγαρία και την Πολωνία αντίστοιχα) πριν υποβάλουν αιτήσεις διεθνούς προστασίας στη Γερμανία.

[18] Όσον αφορά το άρθρο 40, παράγραφος 1, της οδηγίας 2013/32, στο οποίο αναφέρονται επίσης οι μετέχοντες στην παρούσα διαδικασία, είναι αλήθεια ότι είναι πιο σαφές σε σχέση με το άρθρο 2, στοιχείο ιζ', και το άρθρο 33, παράγραφος 2, στοιχείο δ', της οδηγίας αυτής (αφού καλύπτει καταστάσεις στις οποίες μεταγενέστερη αίτηση ή νέα διαβήματα υποβάλλονται *στο ίδιο κράτος μέλος* στο οποίο ο υπήκοος έχει ήδη υποβάλει αίτηση διεθνούς προστασίας). Ωστόσο, η διάταξη αυτή δεν αποκλείει, κατά τη γνώμη μου, το γεγονός ένα κράτος μέλος διαφορετικό από εκείνο που εξέδωσε την προηγούμενη απρόσβλητη αρνητική απόφαση να μπορεί να κηρύξει απαράδεκτη την αίτηση του ίδιου προσώπου ως «μεταγενέστερη αίτηση». Συναφώς, διαπιστώνεται ότι η διάταξη αυτή δεν περιέχει, εξάλλου, καμία αναφορά στο άρθρο 33, παράγραφος 2, στοιχείο δ', της εν λόγω οδηγίας, ενώ το άρθρο 40, παράγραφοι 2 έως 5, της εν λόγω οδηγίας αναφέρεται ρητά σε αυτήν.

53. Η Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας και η Γερμανική Κυβέρνηση συμμερίζονται την ανάλυση αυτή. Αντιθέτως, η Επιτροπή θεωρεί ότι ο λόγος απαραδέκτου που προβλέπεται στο άρθρο 33, παράγραφος 2, στοιχείο δ', της οδηγίας 2013/32 μπορεί να εφαρμοστεί μόνο στην τελευταία περίπτωση.

54. Θα εκθέσω κατωτέρω τους λόγους για τους οποίους φρονώ ότι, μετά την έκδοση απρόσβλητης αρνητικής αποφάσεως σχετικά με προηγούμενη αίτηση, κάθε αίτηση που υποβάλλεται από τον ίδιο αιτούντα σε *οποιοδήποτε* κράτος μέλος μπορεί να θεωρηθεί «μεταγενέστερη αίτηση» [19]. Προηγουμένως θεωρώ χρήσιμο να υπενθυμίσω τον μηχανισμό «εκ νέου ανάληψης» που προβλέπεται στον κανονισμό Δουβλίνο ΙΙΙ, προκειμένου να διευκρινιστεί το πλαίσιο εντός του οποίου ένα κράτος μέλος το οποίο δεν είναι εκείνο που εξέδωσε την προηγούμενη απρόσβλητη αρνητική απόφαση, μπορεί, ενδεχομένως, να υποχρεωθεί να αποφασίσει σχετικά με το παραδεκτό μιας τέτοιας αιτήσεως.

1. Υπομνήσεις σχετικά με τον μηχανισμό «εκ νέου ανάληψης» του κανονισμού Δουβλίνο ΙΙΙ

55. Όπως ήδη επισήμανα στο σημείο 36 των παρουσών προτάσεων, ο μηχανισμός «εκ νέου ανάληψης» έχει ως σκοπό, στο πλαίσιο του άρθρου 18, παράγραφος 1, στοιχείο δ', του κανονισμού Δουβλίνο ΙΙΙ, ιδίως, να αποτρέψει την εξέταση αιτήσεως διεθνούς προστασίας από κράτος μέλος διαφορετικό από εκείνο που έχει λάβει την απρόσβλητη αρνητική απόφαση σχετικά με προηγούμενη αίτηση του υπηκόου [20].

56. Ειδικότερα, όταν ένα πρόσωπο εμπίπτει στη διάταξη αυτή, το κράτος μέλος στο οποίο υποβάλλεται η αίτηση (το οποίο αναφέρεται για λόγους σαφήνειας ως «κράτος μέλος Β») μπορεί να απευθυνθεί στο κράτος μέλος που εξέδωσε την απρόσβλητη αρνητική απόφαση (δηλαδή το «υπεύθυνο κράτος μέλος» ή «κράτος μέλος Α») με σκοπό την ανάληψη του ενδιαφερομένου [21].

57. Μετά την αποδοχή της αιτήσεως από το κράτος μέλος Α, το κράτος μέλος Β κοινοποιεί στον ενδιαφερόμενο την απόφαση να προχωρήσει στη μεταφορά του και, ενδεχομένως, να μην εξετάσει την αίτηση διεθνούς προστασίας [22]. Εκδίδει, με άλλα λόγια, απόφαση μεταφοράς και μη εξετάσεως.

58. Συναφώς, υπενθυμίζεται ότι, στη νομολογία του, το Δικαστήριο διακρίνει σαφώς τις αποφάσεις μεταφοράς και μη εξετάσεως από τις αποφάσεις απαραδέκτου που λαμβάνονται δυνάμει της οδηγίας 2013/32. Ειδικότερα, έχει κρίνει ότι από το γράμμα του άρθρου 33, παράγραφος 1, της οδηγίας αυτής, και ιδίως από τη χρήση της εκφράσεως «[π]έραν των περιπτώσεων κατά τις οποίες μια αίτηση δεν εξετάζεται σύμφωνα με τις διατάξεις του κανονισμού [Δουβλίνο ΙΙΙ]», καθώς και από τον σκοπό της οικονομίας της διαδικασίας τον οποίο επιδιώκει η εν λόγω διάταξη, προκύπτει ότι, στις περιπτώσεις που απαριθμούνται στο άρθρο 33,

[19] Προσθέτω, εν πάση περιπτώσει, ότι η ερμηνεία που προτείνω είναι σύμφωνη με τις διευκρινίσεις που παρείχε η Επιτροπή στο πλαίσιο των προτάσεων για μεταρρύθμιση του κοινού ευρωπαϊκού συστήματος ασύλου [βλ., συναφώς, άρθρο 42, παράγραφος 1, της προτάσεως κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για τη θέσπιση κοινής διαδικασίας διεθνούς προστασίας στην Ένωση και την κατάργηση της οδηγίας 2013/32/ΕΕ [COM(2016) 467 τελικό] (διαθέσιμο στο διαδίκτυο στην ακόλουθη διεύθυνση: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/el/TXT/?uri=CELEX:52016PC0467)].

[20] Αντιθέτως, για αιτήσεις που υποβάλλονται αφότου ένα άλλο κράτος μέλος έχει δεχθεί ή εν μέρει δεχθεί προηγούμενη αίτηση του ενδιαφερομένου (δηλαδή εκείνες οι οποίες καλύπτονται από το άρθρο 33, παράγραφος 2, στοιχείο α', της οδηγίας 2013/32), ο νομοθέτης της Ένωσης έκρινε ότι για την απόρριψη αιτήσεως διεθνούς προστασίας απαιτείται απόφαση απαραδέκτου, και όχι απόφαση μη εξετάσεως που προβλέπεται στο άρθρο 18, παράγραφος 1, στοιχείο δ' του κανονισμού Δουβλίνου ΙΙΙ [πρβλ. απόφαση της 10ης Δεκεμβρίου 2020, Minister for Justice and Equality (Αίτηση διεθνούς προστασίας στην Ιρλανδία), C-616/19, EU:C:2020:1010, σκέψη 44 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία].

[21] Σύμφωνα με το άρθρο 23 του κανονισμού Δουβλίνο ΙΙΙ.

[22] Βλ. άρθρο 26 του κανονισμού Δουβλίνου ΙΙΙ.

παράγραφος 2, της οδηγίας αυτής, η εν λόγω οδηγία επιτρέπει στα κράτη μέλη να απορρίπτουν αίτηση διεθνούς προστασίας ως απαράδεκτη *χωρίς να πρέπει να προσφύγουν κατά προτεραιότητα στις διαδικασίες αναδοχής ή εκ νέου ανάληψης* που προβλέπει ο κανονισμός Δουβλίνο ΙΙΙ [23].

59. Επομένως, μια αίτηση διεθνούς προστασίας δεν μπορεί να αποτελέσει αντικείμενο αποφάσεως μεταφοράς και μη εξετάσεως και συγχρόνως να κηρυχθεί απαράδεκτη.

60. Το συμπέρασμα αυτό επιρρωννύεται από το άρθρο 40, παράγραφος 7, της Οδηγίας 2013/32, το οποίο προβλέπει ότι η μεταγενέστερες αιτήσεις προσώπου έναντι του οποίου πρέπει να εκτελεσθεί απόφαση μεταφοράς εξετάζεται από το αρμόδιο κράτος μέλος (δηλαδή από το κράτος μέλος Α), με αποτέλεσμα να μην τίθεται ζήτημα για κράτος μέλος διαφορετικό από αυτό (δηλαδή για το κράτος μέλος Β) να αποφανθεί σχετικά με το τυχόν απαράδεκτο της αιτήσεως [24].

61. Συναφώς, η Επιτροπή υποστηρίζει ότι κάθε αίτηση που υποβάλλεται σε κράτος μέλος *διαφορετικό* από εκείνο που έχει εκδώσει απρόσβλητη αρνητική απόφαση σχετικά με προηγούμενη αίτηση του αιτούντος πρέπει, σύμφωνα με το άρθρο 18, παράγραφος 1, στοιχείο δ′, του κανονισμού Δουβλίνο ΙΙΙ, να υπόκειται, κατά προτεραιότητα, στον μηχανισμό «εκ νέου ανάληψης». Κατά την άποψή της, μόνο στην περίπτωση παύσεως της ευθύνης του κράτους μέλους Α, εφόσον η ανάληψη δεν είναι δυνατή δυνάμει του άρθρου 19, παράγραφος 3, του κανονισμού Δουβλίνο ΙΙΙ, θα μπορούσε, ενδεχομένως, να προκύψει, σε πλαίσιο που θα αφορούσε περισσότερα κράτη μέλη, το ζήτημα της εφαρμογής του άρθρου 33, παράγραφος 2, στοιχείο δ′, της οδηγίας 2013/32 σε μια τέτοια αίτηση.

62. Καταρχάς, όπως ανέφερα στην προηγούμενη υπό Α ενότητα των παρουσών προτάσεων, οσάκις δεν είναι δυνατή η ανάληψη δυνάμει του άρθρου 19, παράγραφος 3, του εν λόγω κανονισμού, κάθε αίτηση που υποβάλλεται από τον αιτούντα μετά την απομάκρυνσή του στη χώρα καταγωγής του πρέπει, κατά τη γνώμη μου, να θεωρείται «νέα αίτηση».

63. Δεύτερον, είναι σαφές, κατά την άποψή μου, ότι το ζήτημα της εφαρμογής του άρθρου 33, παράγραφος 2, στοιχείο δ′, της οδηγίας 2013/32 εντάσσεται, στην πραγματικότητα, σε ένα ευρύτερο πλαίσιο από αυτό το οποίο προτείνει η Επιτροπή, δεδομένου ότι οι λεπτομέρειες εφαρμογής του μηχανισμού «εκ νέου ανάληψης» έχουν καθοριστεί σαφώς από τον νομοθέτη της Ένωσης.

64. Συναφώς, αφενός, από τη φράση «μπορεί να υποβάλει», που χρησιμοποιεί ο νομοθέτης της Ένωσης στο άρθρο 23, παράγραφος 1, του κανονισμού Δουβλίνο ΙΙΙ, προκύπτει ότι η διαδικασία «εκ νέου ανάληψης» που κινείται βάσει της εν λόγω διατάξεως εφαρμόζεται κατά τη διακριτική ευχέρεια των κρατών μελών [25]. Επομένως, αντί να εκδώσει απόφαση μεταφοράς ή μη εξετάσεως,

[23] Βλ. απόφαση της 19ης Μαρτίου 2019, Ibrahim κ.λπ. (C-297/17, C-318/17, C-319/17 και C-438/17, EU:C:2019:219, σκέψεις 77 και 80).

[24] Προσθέτω ότι η διατύπωση αυτής της διατάξεως επιρρωννύει, κατά τη γνώμη μου, μια ερμηνεία της έννοιας της «μεταγενέστερης αιτήσεως» σύμφωνη με τη θέση του αιτούντος δικαστηρίου. Η διάταξη αυτή χρησιμοποιεί τον όρο «μεταγενέστερη αίτηση» για αιτήσεις που υποβάλλονται σε κράτος μέλος *διαφορετικό* από το υπεύθυνο κράτος μέλος.

[25] Βλ., επίσης, απόφαση της 5ης Ιουλίου 2018, X (C-213/17, EU:C:2018:538, σκέψη 33), με την οποία το Δικαστήριο κρίνει ότι οι αρχές του κράτους μέλους στο οποίο υποβάλλεται νέα αίτηση έχουν τη *δυνατότητα*, δυνάμει του άρθρου 23, παράγραφος 1, του κανονισμού αυτού, να υποβάλουν αίτημα εκ νέου ανάληψης του οικείου προσώπου.

το κράτος μέλος Β μπορεί να θεωρήσει ότι είναι το κράτος μέλος που είναι υπεύθυνο για την εξέταση αιτήσεως υπηκόου τρίτης χώρας σε σχέση με τον οποίο το κράτος μέλος Α έχει ήδη εκδώσει απρόσβλητη αρνητική απόφαση [26].

65. Αφετέρου, το εν λόγω κράτος μέλος είναι, σε κάθε περίπτωση, υπεύθυνο για την εξέταση αυτή, εάν δεν υποβάλει αίτημα εκ νέου ανάληψης από το κράτος μέλος Α εντός δύο μηνών από την παραλαβή θετικού αποτελέσματος από τη βάση δεδομένων Eurodac [27]. Το ίδιο ισχύει εάν η μεταφορά δεν πραγματοποιηθεί εντός της προθεσμίας των έξι μηνών από την αποδοχή της αιτήσεως εκ νέου ανάληψης από το κράτος μέλος Α [28].

66. Επομένως, μολονότι, σε περίπτωση που μια μεταγενέστερη αίτηση υποβάλλεται στο κράτος μέλος Β μετά την έκδοση απρόσβλητης αρνητικής αποφάσεως σχετικά με προηγούμενη αίτηση του αιτούντος από το κράτος μέλος Α, ο μηχανισμός της «εκ νέου ανάληψης» προτιμάται από τον κανονισμό Δουβλίνο ΙΙΙ, ωστόσο, δεν είναι ούτε υποχρεωτικό ούτε πάντοτε εφικτό για το κράτος μέλος Β να καταφύγει στον μηχανισμό αυτό [29]. Οι συνέπειες αυτές απορρέουν από τις επιλογές του νομοθέτη της Ένωσης, στον βαθμό που ο τελευταίος προβλέπει μεταβίβαση της ευθύνης μεταξύ του κράτους μέλους Α και του κράτους μέλους Β σε ορισμένες περιπτώσεις που καλύπτονται από το άρθρο 18, παράγραφος 1, στοιχείο δ′, του κανονισμού αυτού.

67. Στο πλαίσιο ακριβώς αυτό, το οποίο υπερβαίνει εκείνο το οποίο προτείνει η Επιτροπή, πρέπει να δοθεί απάντηση στο ερώτημα αν, όπως προτείνουν η Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας και η Γερμανική Κυβέρνηση, σε περίπτωση που ο αιτών υποβάλλει, κατόπιν απρόσβλητης αρνητικής αποφάσεως από το κράτος μέλος Α, μια δεύτερη αίτηση διεθνούς προστασίας στο κράτος μέλος Β, το τελευταίο μπορεί να επικαλεστεί λόγο απαραδέκτου που προβλέπεται στο άρθρο 33, παράγραφος 2, στοιχείο δ′, της οδηγίας 2013/32 και να προβλέψει, στο εθνικό του δίκαιο, ότι μια τέτοια αίτηση είναι απαράδεκτη ως «μεταγενέστερη» αίτηση.

68. Για τους λόγους που θα εκθέσω στην επόμενη υποενότητα, φρονώ ότι, υπό την προϋπόθεση ότι το κράτος μέλος Β καθίσταται υπεύθυνο κράτος μέλος αντί του κράτους μέλους Α, σύμφωνα με τα ενιαία κριτήρια που καθορίζονται στον κανονισμό Δουβλίνο ΙΙΙ (δηλαδή επειδή το αποφασίζει ή επειδή δεν τηρούνται οι προθεσμίες για την υποβολή της αιτήσεως εκ νέου ανάληψης ή μεταφοράς [30]), στο ερώτημα αυτό πρέπει να δοθεί καταφατική απάντηση.

[26] Βλ. άρθρο 17, παράγραφος 1, του κανονισμού Δουβλίνου ΙΙΙ, το οποίο προβλέπει ότι «κάθε κράτος μέλος δύναται να αποφασίζει να εξετάζει αίτηση διεθνούς προστασίας που έχει κατατεθεί από υπήκοο τρίτης χώρας ή από απάτριδα […] Το κράτος μέλος που αποφασίζει να εξετάσει αίτηση διεθνούς προστασίας σύμφωνα με την παρούσα παράγραφο καθίσταται το υπεύθυνο κράτος μέλος και αναλαμβάνει τις υποχρεώσεις που συνδέονται με αυτήν την ευθύνη».

[27] Η υποχρέωση αυτή απορρέει από το άρθρο 23, παράγραφοι 2 και 3, του κανονισμού Δουβλίνο ΙΙΙ. Βλ., επίσης, απόφαση της 5ης Ιουλίου 2018, X (C-213/17, EU:C:2018:538, σκέψεις 34 και 35 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).

[28] Βλ. άρθρο 29, παράγραφος 2, του κανονισμού Δουβλίνο ΙΙΙ. Σε περίπτωση φυλακίσεως ή φυγής του αιτούντος, η προθεσμία αυτή μπορεί να παραταθεί, αντιστοίχως, σε ένα έτος ή δεκαοκτώ μήνες κατ' ανώτατο όριο.

[29] Η Γερμανική Κυβέρνηση, κατά τη γνώμη μου, ορθά συνόψισε ένα από τα εγγενή προβλήματα του κανονισμού Δουβλίνο ΙΙΙ, όταν δήλωσε, κατά τη διάρκεια της επ' ακροατηρίου συζητήσεως, ότι υπάρχει, σε θεωρητικό επίπεδο, υποχρέωση εκ νέου ανάληψης δυνάμει του άρθρου 18, παράγραφος 1, στοιχείο δ′, του εν λόγω κανονισμού, αλλά ότι, στην πράξη, η μεταφορά σπάνια εφαρμόζεται. Εν πάση περιπτώσει, διευκρινίζω ότι, κατά την κυβέρνηση αυτή, η Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας είχε, το 2019, υποβάλει περίπου 50 000 αιτήσεις για εκ νέου ανάληψη (μεταξύ των οποίων 9 000 αφορούσαν μεταγενέστερες αιτήσεις). Μόνο το 17 % περίπου αυτών των αιτήσεων είχε, κατά τους ισχυρισμούς της, ως αποτέλεσμα τη μεταφορά του οικείου προσώπου. Προσθέτω ότι, στην πρότασή της για τη μεταρρύθμιση του κανονισμού Δουβλίνο ΙΙΙ (σ. 11), η Επιτροπή επισήμανε ότι το 2014, στην Ένωση, μόνον το ένα τέταρτο περίπου του συνολικού αριθμού των αιτήσεων που έγιναν δεκτές από το υπεύθυνο κράτος μέλος με σκοπό την αναδοχή ή την εκ νέου ανάληψη είχε πράγματι καταλήξει σε μεταφορά (βλ. υποσημείωση 12 των παρουσών προτάσεων για την πλήρη παραπομπή στο έγγραφο αυτό).

[30] Βλ. σημεία 64 έως 65 των παρουσών προτάσεων.

2. Σχετικά με τη δυνατότητα του κράτους μέλους Β να κηρύξει την αίτηση απαράδεκτη ως «μεταγενέστερη αίτηση»

69. Στη νομολογία του, το Δικαστήριο έχει, επανειλημμένως, επισημάνει ότι η αρχή της αμοιβαίας εμπιστοσύνης μεταξύ των κρατών μελών, στην οποία βασίζεται το κοινό ευρωπαϊκό σύστημα ασύλου, έχει θεμελιώδη σημασία στο δίκαιο της Ένωσης, καθώς καθιστά δυνατή τη δημιουργία και τη διατήρηση ενός χώρου χωρίς εσωτερικά σύνορα [31]. Ειδικότερα, το Δικαστήριο έχει ρητώς αναγνωρίσει ότι το άρθρο 33, παράγραφος 2, στοιχείο α′, της οδηγίας 2013/32 αποτελεί έκφραση της εν λόγω αρχής [32].

70. Η Επιτροπή ισχυρίζεται ότι, ελλείψει ρητής βουλήσεως του νομοθέτη, από τη διάταξη αυτή και μόνο δεν μπορεί να συναχθεί ότι το άρθρο 33, παράγραφος 2, στοιχείο δ′, της εν λόγω οδηγίας μπορεί, επίσης, να εφαρμοστεί σε διασυνοριακό πλαίσιο εντός της Ένωσης. Κατά την Επιτροπή, το άρθρο 33, παράγραφος 2, στοιχείο α′, της οδηγίας 2013/32 αποτελεί εξαίρεση από τη διαπίστωση ότι το δίκαιο της Ένωσης δεν προβλέπει επί του παρόντος αμοιβαία αναγνώριση των αποφάσεων ασύλου μεταξύ των κρατών μελών.

71. Η άποψη αυτή της Επιτροπής απορρέει ιδίως από το γεγονός ότι η αιτιολογική σκέψη 36 της οδηγίας 2013/32 συνδέει το άρθρο 33, παράγραφος 2, στοιχείο δ′, της εν λόγω οδηγίας με την αρχή του δεδικασμένου [33]. Κατά την Επιτροπή, δεδομένου ότι, εντός των κρατών μελών, μόνον εθνικές αποφάσεις μπορούν να εξοπλιστούν με δεδικασμένο, η διάταξη αυτή θα μπορούσε να εφαρμοστεί μόνο στις περιπτώσεις κατά τις οποίες η απρόσβλητη αρνητική απόφαση σχετικά με προηγούμενη αίτηση του αιτούντος εκδίδεται από το ίδιο κράτος μέλος με αυτό στο οποίο υποβλήθηκε η μεταγενέστερη αίτηση.

72. Συμμερίζομαι, χωρίς δυσκολία, την εκτίμηση της Επιτροπής, κατά την οποία, σε περίπτωση που ο αιτών υποβάλλει διαδοχικές αιτήσεις στο ίδιο κράτος μέλος, η εν λόγω διάταξη επιτρέπει, σύμφωνα με την αρχή του δεδικασμένου [34], να κηρυχθεί απαράδεκτη μια «μεταγενέστερη αίτηση» η οποία δεν συνοδεύεται από νέα αποδεικτικά στοιχεία ή γεγονότα σχετικά με την εξέταση με σκοπό να διαπιστωθεί αν πληρούνται οι απαιτήσεις διεθνούς προστασίας.

73. Από την άλλη πλευρά, δεν συμφωνώ με την άποψη της Επιτροπής, κατά την οποία το αμετάκλητο μιας αρνητικής αποφάσεως επί προηγουμένης αιτήσεως θα μπορούσε να αναγνωριστεί μόνον εντός του κράτους μέλους του οποίου η διοικητική αρχή την εξέδωσε και όχι και από άλλα κράτη μέλη. Πράγματι, από τη νομολογία του Δικαστηρίου, την εν γένει οικονομία και τον σκοπό του κανονισμού Δουβλίνο ΙΙΙ και της οδηγίας 2013/32, ουδόλως απορρέει ότι αυτό πρέπει να συμβαίνει.

[31] Βλ. απόφαση της 10ης Δεκεμβρίου 2020, Minister for Justice and Equality (Αίτηση διεθνούς προστασίας στην Ιρλανδία) (C-616/19, EU:C:2020:1010, σκέψη 48 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).

[32] Απόφαση της 19ης Μαρτίου 2019, Ibrahim κ.λπ. (C-297/17, C-318/17, C-319/17 και C-438/17, EU:C:2019:219, σκέψη 85) (βλ. υποσημείωση 17 των παρουσών προτάσεων για περισσότερες λεπτομέρειες για τις υποθέσεις επί των οποίων εκδόθηκε η απόφαση αυτή).

[33] Όπως προκύπτει από το σημείο 12 των παρουσών προτάσεων, η εν λόγω αιτιολογική σκέψη προβλέπει ότι, «[ό]ταν ο αιτών υποβάλλει νέα αίτηση χωρίς να προσκομίσει νέα στοιχεία ή επιχειρήματα, […] τα κράτη μέλη θα πρέπει να μπορούν να απορρίπτουν την αίτηση ως απαράδεκτη με βάση την *αρχή του δεδικασμένου*» (η υπογράμμιση δική μου).

[34] Συναφώς, επισημαίνω ότι, μολονότι η αρχή του δεδικασμένου αφορά δικαστικές αποφάσεις, το Δικαστήριο έχει, εξάλλου, διευκρινίσει ότι, όσον αφορά την πολιτική ασύλου, το δίκαιο της Ένωσης δεν επιβάλλει, κατ' αρχήν, ούτε στη διοικητική αρχή την υποχρέωση να ανακαλέσει μια διοικητική απόφαση που κατέστη απρόσβλητη, λόγω εκπνοής των εύλογων προθεσμιών προσβολής της ή εξαντλήσεως των ενδίκων μέσων (βλ. απόφαση της 14ης Μαΐου 2020, Országos Idegenrendészeti Főigazgatóság Dél-alföldi Regionális Igazgatóság, C-924/19 PPU και C-925/19 PPU, EU:C:2020:367, σκέψη 186).

74. Συναφώς, επισημαίνεται, καταρχάς, ότι με την απόφαση Ibrahim [35], το Δικαστήριο έκρινε ότι το άρθρο 33, παράγραφος 2, στοιχείο α′, της οδηγίας αυτής είχε ως σκοπό να επιτρέψει την απόρριψη νέας αιτήσεως ως απαράδεκτης και στις περιπτώσεις κατά τις οποίες έχει χορηγηθεί στον αιτούντα επικουρική προστασία σε άλλο κράτος μέλος, και όχι μόνον όταν του έχει χορηγηθεί καθεστώς πρόσφυγα. Δεδομένου ότι η χορήγηση επικουρικής προστασίας συνεπάγεται κατ' ανάγκην την απόρριψη της αιτήσεως κατά το μέρος με το οποίο επιδιώκεται η χορήγηση του καθεστώτος του πρόσφυγα, πρέπει, κατά τη γνώμη μου, να θεωρηθεί, όπως υποστηρίζει και η Γερμανική Κυβέρνηση, ότι το Δικαστήριο έχει, κατ' ουσίαν, ήδη επεκτείνει την αρχή της αμοιβαίας εμπιστοσύνης στις εν μέρει αρνητικές αποφάσεις των κρατών μελών [36].

75. Ακολούθως, η ερμηνεία του άρθρου 33, παράγραφος 2, στοιχείο δ′, της οδηγίας 2013/32 υπό την έννοια ότι επιτρέπει στο κράτος μέλος Β, δυνάμει της εν λόγω αρχής και υπό την προϋπόθεση ότι το εθνικό του δίκαιο το προβλέπει, να κηρύξει απαράδεκτη αίτηση διεθνούς προστασίας ως «μεταγενέστερη αίτηση», όταν καθίσταται υπεύθυνο κράτος μέλος για την εξέτασή της, είναι, κατά την άποψή μου, συμβατή με τον ορισμό της έννοιας «μεταγενέστερη αίτηση» που παρέχεται στο άρθρο 2, στοιχείο ιζ′, της εν λόγω οδηγίας, η οποία είναι αρκούντως ευρεία ώστε να επιτρέπει την ερμηνεία αυτή.

76. Τέλος, η λύση αυτή είναι σύμφωνη με τους σκοπούς της εν λόγω οδηγίας και του κανονισμού Δουβλίνο ΙΙΙ.

77. *Πρώτον*, καθιστά δυνατή την αντιμετώπιση της ανάγκης αποτελεσματικής προλήψεως των δευτερογενών μετακινήσεων μεταξύ των κρατών μελών, τις οποίες ο κανονισμός και η εν λόγω οδηγία επιδιώκουν να αποτρέψουν [37].

78. Στο σημείο αυτό, υπενθυμίζεται ότι, αν μεταγενέστερη αίτηση δεν απορρίπτεται ως απαράδεκτη δυνάμει του άρθρου 33, παράγραφος 2, στοιχείο δ′, της οδηγίας 2013/32 [38], το υπεύθυνο κράτος μέλος μπορεί να αποφασίσει να την υποβάλει σε ταχεία διαδικασία εξετάσεως [39]. Ενδεχομένως, μπορεί, στο τέλος της διαδικασίας αυτής, να θεωρήσει την αίτηση «προδήλως αβάσιμη» [40]. Έχει επίσης τη δυνατότητα να προβεί σε εξαίρεση, υπό ορισμένες προϋποθέσεις, από το δικαίωμα του αιτούντος να παραμείνει στο έδαφός του [41].

79. Τι θα συνέβαινε επομένως εάν, σε περίπτωση που ο αιτών υποβάλλει μεταγενέστερη αίτηση, μόνο το κράτος μέλος που εξέδωσε την προηγούμενη απρόσβλητη αρνητική απόφαση (δηλαδή το κράτος μέλος Α) μπορούσε να εφαρμόσει τις προπαρατεθείσες διατάξεις, ενώ οποιοδήποτε άλλο κράτος μέλος, πλην του κράτους μέλους Α, ήταν υποχρεωμένο να προβεί σε πλήρη εκ νέου

35 Απόφαση της 19ης Μαρτίου 2019, Ibrahim κ.λπ. (C-297/17, C-318/17, C-319/17 και C-438/17, EU:C:2019:219, σκέψη 58).

36 Επισημαίνω, επίσης, ότι, με τις προτάσεις του στην υπόθεση X (C-213/17, EU:C:2018:434, σημείο 107), ο γενικός εισαγγελέας Υ. Bot ανέφερε ότι τα κράτη μέλη είχαν ήδη συμφωνήσει να αναγνωρίζουν τις αποφάσεις ασύλου που εκδίδονται από άλλα κράτη μέλη όταν είναι αρνητικές.

37 Βλ. σημεία 43 και 44 των παρουσών προτάσεων.

38 Επειδή πρόκειται για αίτηση στο πλαίσιο της οποίας δεν προκύπτουν ή υποβάλλονται από τον αιτούντα νέα στοιχεία ή πορίσματα σχετικά με την εξέταση του εάν ο αιτών πληροί τις προϋποθέσεις για να χαρακτηρισθεί δικαιούχος διεθνούς προστασίας δυνάμει της οδηγίας 2011/95.

39 Βλ. άρθρο 31, παράγραφος 8, στοιχείο στ′, της οδηγίας 2013/32.

40 Βλ. άρθρο 32, παράγραφος 2, της οδηγίας 2013/32.

41 Βλ. άρθρο 41, παράγραφος 1, της οδηγίας 2013/32. Διευκρινίζω ότι, στον βαθμό που οι αποφάσεις απομάκρυνσης αποτελούν αντικείμενο αμοιβαίας αναγνωρίσεως μεταξύ των κρατών μελών [βλ. οδηγία 2001/40/ΕΚ του Συμβουλίου, της 28ης Μαΐου 2001, σχετικά με την αμοιβαία αναγνώριση αποφάσεων απομάκρυνσης υπηκόων τρίτων χωρών (ΕΕ 2001, L 149, σ. 34)], φρονώ ότι αυτή η διάταξη μπορεί να εφαρμοστεί όχι μόνο σε εσωτερικές καταστάσεις σε κάθε κράτος μέλος, αλλά επίσης και σε διασυνοριακές καταστάσεις εντός της Ένωσης. Κατά την άποψή μου, η διάταξη αυτή επιρρωννύει τη θέση σύμφωνα με την οποία η έννοια «μεταγενέστερη αίτηση» θα έπρεπε να ερμηνεύεται ευρέως και δεν θα έπρεπε να περιορίζεται μόνο στις αιτήσεις που υποβάλλονται στο ίδιο κράτος μέλος με εκείνο που έχει ήδη εκδώσει απρόσβλητη αρνητική απόφαση.

εξέταση της αιτήσεως χωρίς να μπορεί να τη θεωρήσει ως «μεταγενέστερη αίτηση»; Το αποτέλεσμα θα ήταν ασφαλώς, όπως υποστήριξε η Γερμανική Κυβέρνηση, ότι, μετά την έκδοση απρόσβλητης αρνητικής αποφάσεως στο κράτος μέλος Α, οι υπήκοοι θα ενθαρρύνονταν να υποβάλουν πλείονα παρόμοια αιτήματα σε άλλα κράτη μέλη, προκειμένου να επιτύχουν πλήρη επανεξέταση της καταστάσεώς τους, γεγονός το οποίο θα είχε ως συνέπεια δευτερογενείς μετακινήσεις αντίθετες προς τους σκοπούς που επιδιώκονται τόσο από τον κανονισμό Δουβλίνο ΙΙΙ όσο και από την οδηγία 2013/32.

80. Συναφώς, επισημαίνεται ότι το Δικαστήριο επικαλέστηκε πρόσφατα τους προπαρατεθέντες σκοπούς του κανονισμού Δουβλίνο ΙΙΙ στην απόφαση Minister for Justice and Equality (Αίτηση διεθνούς προστασίας στην Ιρλανδία)[42], προκειμένου να επιτρέψει σε κράτος μέλος το οποίο εφαρμόζει τον εν λόγω κανονισμό, αλλά δεν δεσμεύεται από την οδηγία 2013/32, να θεωρήσει απαράδεκτη αίτηση διεθνούς προστασίας, οσάκις στον αιτούντα έχει χορηγηθεί το καθεστώς επικουρικής προστασίας σε άλλο κράτος μέλος.

81. *Δεύτερον*, η υποχρέωση διενέργειας πλήρους επανεξετάσεως των μεταγενέστερων αιτήσεων που υποβάλλονται σε κράτη μέλη διαφορετικά από εκείνο που εξέτασε προηγούμενη αίτηση του αιτούντος θα επηρέαζε σημαντικά τη διάρκεια των διαδικασιών, καίτοι η οδηγία 2013/32 αναγνωρίζει ως βασική αρχή ότι είναι προς το συμφέρον τόσο των κρατών μελών όσο και των αιτούντων, με την επιφύλαξη της διεξαγωγής *κατάλληλης και πλήρους εξετάσεως*, να λαμβάνεται απόφαση επί των αιτήσεων *το συντομότερο δυνατόν*[43].

82. Στο πλαίσιο των σκοπών αυτών, προκειμένου να ληφθεί απόφαση σχετικά με το παραδεκτό τους δυνάμει του άρθρου 33, παράγραφος 2, στοιχείο δ΄, της οδηγίας 2013/32, οι μεταγενέστερες αιτήσεις υποβάλλονται καταρχάς, σύμφωνα με το άρθρο 40, παράγραφος 2, της εν λόγω οδηγίας, σε προκαταρκτική εξέταση για να διαπιστωθεί αν προέκυψαν ή υποβλήθηκαν από τον αιτούντα νέα στοιχεία ή γεγονότα.

83. Συναφώς, επισημαίνεται ότι το γεγονός ότι η προκαταρκτική αυτή εξέταση διεξάγεται από το κράτος μέλος Β, το οποίο δεν εξέδωσε την απρόσβλητη αρνητική απόφαση σχετικά με την προηγούμενη αίτηση του ίδιου αιτούντος, δεν δημιουργεί από μόνο του ιδιαίτερες δυσκολίες όσον αφορά την αποτελεσματική πρόσβαση του αιτούντος σε επαρκή εξέταση της κατάστασής του.

84. Πράγματι, όπως επισήμανε η Γερμανική Κυβέρνηση, οι ανταλλαγές πληροφοριών που προβλέπονται στο πλαίσιο του κανονισμού Δουβλίνο ΙΙΙ και, ιδίως, στο άρθρο 34 του εν λόγω κανονισμού, καθιστούν την εξέταση αυτή απολύτως εφικτή από οποιοδήποτε κράτος μέλος. Η διάταξη αυτή επιτρέπει τη συλλογή όλων των κατάλληλων, σχετικών και εύλογων δεδομένων για

[42] Βλ. απόφαση της 10ης Δεκεμβρίου 2020 (C-616/19, EU:C:2020:1010, σκέψεις 51 και 52 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία). Παραπέμπω επίσης στις προτάσεις μου στην υπόθεση αυτή (C-616/19, EU:C:2020:648, σημείο 62), στις οποίες επισήμανα ότι, στο πλαίσιο της εκδόσεως του κανονισμού Δουβλίνο ΙΙΙ, ένας από τους κύριους και πάγιους σκοπούς του νομοθέτη ήταν ο περιορισμός των δευτερογενών μετακινήσεων των υπηκόων τρίτων χωρών.

[43] Βλ. αιτιολογική σκέψη 18 της οδηγίας αυτής. Προσθέτω ότι από την αιτιολογική σκέψη 25 της εν λόγω οδηγίας προκύπτει ότι κάθε αιτών άσυλο πρέπει να έχει πραγματική πρόσβαση στις διαδικασίες, τη δυνατότητα να συνεργάζεται και να επικοινωνεί καταλλήλως με τις αρμόδιες αρχές, ώστε να υποβάλλει τα στοιχεία της υποθέσεώς του, καθώς και επαρκείς διαδικαστικές εγγυήσεις για να προωθεί την υπόθεσή του σε όλα τα στάδια της διαδικασίας.

την εξέταση αιτήσεως διεθνούς προστασίας (μεταξύ άλλων, όσον αφορά την ημερομηνία και τον τόπο υποβολής ενδεχόμενης προηγούμενης αιτήσεως, την πρόοδο της διαδικασίας, το περιεχόμενο και την ημερομηνία της εκδοθείσας αποφάσεως) [44].

85. Υπό το πρίσμα των ανωτέρω εκτιμήσεων, φρονώ ότι το άρθρο 33, παράγραφος 2, στοιχείο δ′, της οδηγίας 2013/32, σε συνδυασμό με το άρθρο 2, στοιχείο ιζ′, της εν λόγω οδηγίας, δεν αντιτίθεται σε εθνικό κανόνα ο οποίος επιτρέπει στο κράτος μέλος Β να κηρύξει απαράδεκτη την αίτηση διεθνούς προστασίας ως «μεταγενέστερη αίτηση», σε περίπτωση που άλλο κράτος μέλος έχει εκδώσει απρόσβλητη αρνητική απόφαση σχετικά με προηγούμενη αίτηση του ίδιου αιτούντος. Ωστόσο, ένας τέτοιος κανόνας πρέπει να καθιστά σαφές ότι το κράτος μέλος Β μπορεί να κηρύξει μια τέτοια αίτηση απαράδεκτη μόνον υπό τον όρο ότι, όπως αναφέρεται στο σημείο 68 των παρουσών προτάσεων, έχει καταστεί υπεύθυνο κράτος μέλος σύμφωνα με τα ενιαία κριτήρια που καθορίζονται στον κανονισμό Δουβλίνο ΙΙΙ [45].

86. Η πρακτική συνέπεια της απόψεως που υποστηρίζω είναι απλώς ότι επιτρέπει στο εν λόγω κράτος μέλος, όταν καθίσταται το υπεύθυνο κράτος μέλος, να στηριχθεί στην προηγούμενη απρόσβλητη αρνητική απόφαση του άλλου κράτους μέλους και να εφαρμόσει τους ίδιους κανόνες με αυτούς που θα μπορούσε να εφαρμόσει το άλλο κράτος μέλος εάν η αίτηση είχε υποβληθεί ενώπιόν του [46].

3. Ενδιάμεσο συμπέρασμα

87. Από το σύνολο των προεκτεθέντων προκύπτει ότι, στο πλαίσιο της εφαρμογής του κανονισμού Δουβλίνο ΙΙΙ σε συνδυασμό με την οδηγία 2013/32, ένα κράτος μέλος μπορεί, δυνάμει της αρχής της αμοιβαίας εμπιστοσύνης, να θεσπίσει, στο εθνικό του δίκαιο, κανόνα ο οποίος να του επιτρέπει να κηρύξει απαράδεκτη αίτηση διεθνούς προστασίας ως «μεταγενέστερη αίτηση», κατά την έννοια του άρθρου 33, παράγραφος 2, στοιχείο δ′, της εν λόγω οδηγίας, σε συνδυασμό με το άρθρο 2, στοιχείο ιζ′, σε περίπτωση που δεν έχει το ίδιο εκδώσει την απρόσβλητη απορριπτική απόφαση προηγούμενης αιτήσεως του ίδιου αιτούντος, αλλά έχει καταστεί το κράτος μέλος που είναι υπεύθυνο για την εξέταση της αιτήσεως.

88. Αντιθέτως, όπως ανέφερα στην προηγούμενη ενότητα των παρουσών προτάσεων, το εν λόγω κράτος μέλος δεν έχει αυτή τη δυνατότητα όταν έχει μεσολαβήσει πραγματική απομάκρυνση του αιτούντος μεταξύ της εκδόσεως της προηγούμενης απρόσβλητης απορριπτικής αποφάσεως και της νέας αιτήσεώς του.

[44] Για τους ίδιους λόγους, θεωρώ ότι το γεγονός ότι το κράτος μέλος Β έχει τη δυνατότητα, όπως προβλέπεται στο άρθρο 42, παράγραφος 2, στοιχείο β′, της οδηγίας 2013/32, να διενεργήσει προκαταρκτική εξέταση, περιορίζοντάς την μόνο στις γραπτές παρατηρήσεις που υποβάλλονται εκτός του πλαισίου της προσωπικής συνεντεύξεως του αιτούντος (δηλαδή χωρίς να κληθεί ο αιτών σε προσωπική συνέντευξη), όπως το κράτος μέλος Α θα μπορούσε να πράξει αν ήταν αρμόδιο για την εξέταση αυτή, δεν θέτει, αυτό καθεαυτό, κανένα πρόβλημα. Προσθέτω, συναφώς, ότι, ανεξάρτητα από το αν διενεργείται από το κράτος μέλος Α ή το κράτος μέλος Β, η προκαταρκτική εξέταση πρέπει, σε κάθε περίπτωση, να τηρεί τις εγγυήσεις που προβλέπονται στο άρθρο 12, παράγραφος 1, της εν λόγω οδηγίας.

[45] Για να είμαι απολύτως σαφής, επισημαίνω ότι, όπως προκύπτει από την προηγούμενη υποενότητα των παρουσών προτάσεων, το άρθρο 33, παράγραφος 2, στοιχείο δ′, της οδηγίας 2013/32 ακολουθεί διαφορετική λογική από εκείνη που διέπει τον μηχανισμό της «εκ νέου ανάληψης», ο οποίος, αντιθέτως, προϋποθέτει ότι το κράτος μέλος Α εξακολουθεί να είναι το υπεύθυνο κράτος μέλος.

[46] Διευκρινίζω, εν πάση περιπτώσει, ότι, εάν το κράτος μέλος το επιθυμεί, είναι βεβαίως ελεύθερο να προβεί σε πλήρη εξέταση της αιτήσεως στο βαθμό που το προβλέπει το εθνικό του δίκαιο. Συναφώς, υπενθυμίζω ότι από το άρθρο 5 της οδηγίας 2013/32 προκύπτει ότι τα κράτη μέλη μπορούν να θεσπίζουν ή να διατηρούν σε ισχύ περισσότερο ευνοϊκές απαιτήσεις και ότι, όσον αφορά τις μεταγενέστερες αιτήσεις, τα κράτη μέλη μπορούν, σύμφωνα με το άρθρο 40, παράγραφος 3, δεύτερη περίοδος, της εν λόγω οδηγίας, να προβλέπουν πρόσθετους λόγους για την εξέταση μιας τέτοιας αιτήσεως.

Γ. Σχετικά με τη δυνατότητα εφαρμογής του άρθρου 33, παράγραφος 2, στοιχείο δ', της οδηγίας 2013/32 στην περίπτωση που η πρώτη διαδικασία ασύλου έλαβε χώρα στη Νορβηγία

89. Υπενθυμίζεται ότι το Βασίλειο της Νορβηγίας συνδέεται με την πολιτική ασύλου και μεταναστεύσεως της Ένωσης μέσω, κυρίως, της Συμφωνίας του Σένγκεν[47]. Το εν λόγω κράτος συνδέεται επίσης με το σύστημα του Δουβλίνου και το Eurodac[48], δεδομένου ότι ο κανονισμός Δουβλίνο ΙΙΙ έχει ενσωματωθεί στο νορβηγικό δίκαιο[49], δυνάμει της συμφωνίας μεταξύ της Ένωσης, της Δημοκρατίας της Ισλανδίας και του Βασιλείου της Νορβηγίας.

90. Η προσχώρηση του Βασιλείου της Νορβηγίας στον κανονισμό αυτόν είναι πλήρης, χωρίς ειδικά καθεστώτα ή εξαιρέσεις.

91. Συναφώς, πρέπει να επισημανθεί ότι ο εν λόγω κανονισμός εντάσσεται σε ένα πλαίσιο εκ του οποίου ευλόγως συνάγεται ότι το σύνολο των κρατών που μετέχουν σε αυτό, *είτε πρόκειται για κράτη μέλη είτε για τρίτα κράτη*, σέβονται τα θεμελιώδη δικαιώματα, συμπεριλαμβανομένων των δικαιωμάτων που στηρίζονται στη Σύμβαση της Γενεύης και στο πρωτόκολλο του 1967[50], δηλαδή της αρχής της μη-επαναπροωθήσεως, καθώς και στην Ευρωπαϊκή Σύμβαση για την Προάσπιση των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και των Θεμελιωδών Ελευθεριών[51] και, συνεπώς, ότι είναι δυνατή η ύπαρξη αμοιβαίας εμπιστοσύνης μεταξύ των κρατών αυτών όσον αφορά το σεβασμό των εν λόγω θεμελιωδών δικαιωμάτων, δεδομένου ότι το σύνολο των εν λόγω κρατών είναι, περαιτέρω, συμβαλλόμενα μέρη τόσο στη Σύμβαση της Γενεύης και στο πρωτόκολλο αυτής όσο και στην ΕΣΔΑ[52].

92. Ως εκ τούτου, η συμμετοχή του Βασιλείου της Νορβηγίας στο σύστημα του Δουβλίνου βασίζεται, όπως επισήμανε η Γερμανική Κυβέρνηση, στο τεκμήριο ότι η μεταχείριση που επιφυλάσσει το εν λόγω τρίτο κράτος στους αιτούντες διεθνή προστασία είναι σύμφωνη με το σύνολο των απαιτήσεων στις οποίες υπόκεινται τα κράτη μέλη βάσει των ως άνω συμβατικών κειμένων.

93. Ωστόσο, διαπιστώνεται επίσης ότι το Βασίλειο της Νορβηγίας δεν έχει προσχωρήσει ούτε στην οδηγία 2013/32 ούτε στην οδηγία 2011/95, η οποία, σύμφωνα με την έννοια της «διεθνούς προστασίας», ρυθμίζει δύο διακριτά καθεστώτα προστασίας, δηλαδή, αφενός, το καθεστώς του πρόσφυγα και, αφετέρου, το καθεστώς επικουρικής προστασίας.

[47] Σύμφωνα με το άρθρο 6, πρώτο εδάφιο, του Πρωτοκόλλου με το οποίο ενσωματώνεται το κεκτημένο Σένγκεν στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, το οποίο προσαρτάται με τη Συνθήκη του Άμστερνταμ στη Συνθήκη για την Ευρωπαϊκή Ένωση και στη Συνθήκη περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, μια συμφωνία υπογράφηκε στις 18 Μαΐου 1999, από το Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, τη Δημοκρατία της Ισλανδίας και το Βασίλειο της Νορβηγίας σχετικά με τη σύνδεση των εν λόγω χωρών προς τη θέση σε ισχύ, την εφαρμογή και την περαιτέρω ανάπτυξη του κεκτημένου Σένγκεν (ΕΕ 1999, L 176, σ. 36). Βλ., επίσης, απόφαση 2000/777/ΕΚ του Συμβουλίου, της 1ης Δεκεμβρίου 2000, σχετικά με τη θέση σε εφαρμογή του κεκτημένου Σένγκεν στη Δανία, Φινλανδία και Σουηδία, καθώς και στην Ισλανδία και Νορβηγία (ΕΕ 2000, L 309, σ. 24).

[48] Όσον αφορά την προσχώρηση του Βασιλείου της Νορβηγίας στο Eurodac, παραπέμπω στο άρθρο 1, παράγραφος 5, της Συμφωνίας μεταξύ της Ένωσης, της Δημοκρατίας της Ισλανδίας και του Βασιλείου της Νορβηγίας, της οποίας τις σχετικές διατάξεις ανέφερα στην ενότητα Ι Α των παρουσών προτάσεων.

[49] Lov av 17. desember 2013 nr. 132. om endringer i utlendingsloven (gjennomføring av Dublin III-forordningen) [νόμος για την τροποποίηση του νόμου περί μεταναστεύσεως (εφαρμογή του κανονισμού Δουβλίνο ΙΙΙ), της 17ης Δεκεμβρίου 2013], ο οποίος τέθηκε σε ισχύ την 1η Ιανουαρίου 2014.

[50] Σύμβαση περί του καθεστώτος των προσφύγων, η οποία υπεγράφη στη Γενεύη στις 28 Ιουλίου 1951 [*Recueil des traités des Nations unies*, τ. 189, σ. 150, αριθ. 2545 (1954), η οποία τέθηκε σε ισχύ στις 22 Απριλίου 1954]. Συμπληρώθηκε από το πρωτόκολλο περί του καθεστώτος των προσφύγων, που συνήφθη στη Νέα Υόρκη στις 31 Ιανουαρίου 1967 (στο εξής: Πρωτόκολλο του 1967), το οποίο τέθηκε σε ισχύ στις 4 Οκτωβρίου 1967 (στο εξής: Σύμβαση της Γενεύης).

[51] Υπεγράφη στη Ρώμη στις 4 Νοεμβρίου 1950 (στο εξής: ΕΣΔΑ).

[52] Πρβλ. απόφαση της 23ης Ιανουαρίου 2019, M.A. κ.λπ. (C-661/17, EU:C:2019:53, σκέψη 83 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία). Βλ., επίσης, αιτιολογικές σκέψεις 32 και 39 του κανονισμού Δουβλίνο ΙΙΙ.

94. Συναφώς, πρέπει να επισημανθεί ότι, όπως προκύπτει από τις αιτιολογικές σκέψεις 6 και 33 της οδηγίας 2011/95, η επικουρική προστασία λειτουργεί συμπληρωματικά σε σχέση με την προβλεπόμενη από τη Σύμβαση της Γενεύης προστασία των προσφύγων [53], της οποίας την καθολική και πλήρη εφαρμογή επιδιώκει το κοινό ευρωπαϊκό σύστημα ασύλου [54].

95. Προσθέτω ότι το άρθρο 10, παράγραφος 2, της οδηγίας 2013/32 προβλέπει ότι, κατά την εξέταση αιτήσεων διεθνούς προστασίας, η αποφαινόμενη αρχή εξακριβώνει *καταρχάς* κατά πόσον οι αιτούντες μπορούν να αναγνωρισθούν *ως πρόσφυγες* και, *σε αντίθετη περίπτωση*, εξακριβώνει κατά πόσον οι αιτούντες δικαιούνται *επικουρικής προστασίας*.

96. Επομένως, όταν ένα κράτος μέλος απορρίπτει μια αίτηση διεθνούς προστασίας, το γεγονός αυτό προϋποθέτει ότι δεν έχει εξετάσει μόνον εάν στον ενδιαφερόμενο θα μπορούσε να χορηγηθεί το καθεστώς του πρόσφυγα, αλλά, επίσης, εάν θα μπορούσε να χορηγηθεί το καθεστώς επικουρικής προστασίας.

97. Μια τέτοια εξέταση, δεν επιβάλλεται, βεβαίως, στις αρμόδιες αρχές του Βασιλείου της Νορβηγίας από την εν λόγω οδηγία. Ωστόσο, η νορβηγική νομοθεσία [55] προβλέπει ότι το καθεστώς του «πρόσφυγα» μπορεί να χορηγηθεί όχι μόνο σε πρόσωπα που ορίζονται από τη Σύμβαση της Γενεύης, αλλά και σε εκείνα που «διατρέχουν πραγματικό κίνδυνο να τους επιβληθεί η ποινή του θανάτου ή να υποβληθούν σε βασανιστήρια ή άλλη απάνθρωπη ή εξευτελιστική ποινή ή μεταχείριση κατά την επιστροφή τους στη χώρα καταγωγής τους», δηλαδή εκείνα τα οποία μπορούν να τύχουν επικουρικής προστασίας εντός της Ένωσης.

98. Εξάλλου, προτού απορρίψει οριστικά μια αίτηση διεθνούς προστασίας, η αρμόδια νορβηγική αρχή [56] εξετάζει, όπως αντιλαμβάνομαι από τη διαδικασία που προβλέπει το Βασίλειο της Νορβηγίας, όχι μόνον αν ο ενδιαφερόμενος υπάγεται στη Σύμβαση της Γενεύης, αλλά και αν βρίσκεται σε μία από τις ως άνω καταστάσεις πραγματικού κινδύνου [57].

99. Στο πλαίσιο αυτό, και υπό την προϋπόθεση ότι στο εν λόγω τρίτο κράτος η εξέταση αιτήσεως διεθνούς προστασίας εγγυάται στον ενδιαφερόμενο επίπεδο προστασίας τουλάχιστον εξίσου υψηλό με εκείνο το οποίο απαιτείται από τα κράτη μέλη δυνάμει του διπλού καθεστώτος της οδηγίας 2011/95, πράγμα που εναπόκειται στο αιτούν δικαστήριο να εξακριβώσει, φρονώ ότι το γεγονός ότι η απρόσβλητη αρνητική απόφαση σχετικά με προηγούμενη αίτηση του αιτούντος εκδόθηκε από το εν λόγω τρίτο κράτος δεν θα μπορούσε, από μόνο του, να εμποδίσει ένα κράτος

53 Βλ. απόφαση της 13ης Σεπτεμβρίου 2018, Ahmed (C-369/17, EU:C:2018:713, σκέψη 39 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).

54 Σύμφωνα με το άρθρο 78, παράγραφος 1, ΣΛΕΕ και το άρθρο 18 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

55 Βλ., ειδικότερα, άρθρο 28, παράγραφος 1, στοιχεία a και b, του Lov av 15. Mai 2008 nr. 35 om utlendingers adgang til riket og deres opphold her (νόμου για την πρόσβαση των αλλοδαπών στο Βασίλειο της Νορβηγίας και την παραμονή τους), της 15ης Μαΐου 2008.

56 Η αρμόδια αρχή είναι η Utlendingsdirektoratet (Διεύθυνση Αλλοδαπών) του Βασιλείου της Νορβηγίας.

57 Όπως προκύπτει από το σημείο 97 των παρουσών προτάσεων, η νορβηγική νομοθεσία προβλέπει ότι το καθεστώς του πρόσφυγα χορηγείται τόσο σε πρόσωπα που καλύπτονται από τη Σύμβαση της Γενεύης όσο και σε εκείνα που «διατρέχουν πραγματικό κίνδυνο να τους επιβληθεί η ποινή του θανάτου ή να υποβληθούν σε βασανιστήρια ή άλλη απάνθρωπη ή εξευτελιστική ποινή ή μεταχείριση κατά την επιστροφή τους στη χώρα καταγωγής τους». Αυτό προϋποθέτει, κατά τη γνώμη μου, ότι για κάθε αίτηση διεθνούς προστασίας που υποβάλλεται στη Νορβηγία, η αρμόδια αρχή εξετάζει αν ο ενδιαφερόμενος εμπίπτει στη μία ή στην άλλη από τις κατηγορίες αυτές (βλ., επίσης, συναφώς, σημεία 3.2 και 3.3 του πρακτικού οδηγού της Διευθύνσεως Αλλοδαπών ο οποίος είναι διαθέσιμος στην ακόλουθη διεύθυνση: https://www.udiregelverk.no/en/documents/udi-guidelines/udi-2010-071/udi-2010-071v1/). Προσθέτω ότι, με το Prop 90 L «Endringer i utlendingsloven mv. (innstramninger II)» [σχέδιο νόμου με τίτλο «Τροποποιήσεις του νόμου περί αλλοδαπών (αυστηροποίηση II)» (2015-2016), άρθρο 6.1], προτάθηκε, προκειμένου να ευθυγραμμιστεί το νορβηγικό δίκαιο με το δίκαιο της Ένωσης, να εισαχθεί μια νέα διάταξη που θα παρέχει το δικαίωμα επικουρικής προστασίας, και όχι το καθεστώς του πρόσφυγα, σε πρόσωπα που διατρέχουν «πραγματικό κίνδυνο». Από την εν λόγω πρόταση, η οποία δεν εγκρίθηκε από τον νορβηγό νομοθέτη, προκύπτει ότι το επίπεδο προστασίας που παρέχει η Νορβηγία είναι, επί του παρόντος, υψηλότερο από εκείνο που παρέχεται βάσει του διπλού καθεστώτος της οδηγίας 2011/95.

μέλος, όπως την Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας, να κηρύξει τη νέα αίτηση απαράδεκτη ως «μεταγενέστερη αίτηση» του ίδιου αιτούντος, δυνάμει του άρθρου 33, παράγραφος 2, στοιχείο δ′, της οδηγίας 2013/32.

100. Το συμπέρασμα αυτό δεν αναιρείται από το επιχείρημα της Επιτροπής, κατά το οποίο μια τέτοια ερμηνεία του άρθρου 33, παράγραφος 2, στοιχείο δ′, της οδηγίας αυτής θα ήταν αδύνατη, λαμβανομένου υπόψη ότι το γράμμα της εν λόγω διατάξεως παραπέμπει ρητώς στην οδηγία 2011/95, γεγονός από το οποίο προκύπτει ότι μόνον οι τελεσίδικες αποφάσεις που εκδίδονται δυνάμει της εν λόγω οδηγίας, δηλαδή αυτές που εκδίδονται από τα κράτη μέλη, είναι κρίσιμες για την εφαρμογή της εν λόγω διατάξεως.

101. Πράγματι, ο κανονισμός Δουβλίνο ΙΙΙ παραπέμπει, επίσης, στην οδηγία 2011/95 στο άρθρο του 2, στοιχείο δ′, στο οποίο δίδεται ο ορισμός της έννοιας «εξέταση αίτησης διεθνούς προστασίας», χωρίς τούτο ουδόλως να εμποδίζει το Βασίλειο της Νορβηγίας να αντιμετωπίζεται ως «κράτος μέλος» για τους σκοπούς της εφαρμογής του εν λόγω κανονισμού.

102. Τέλος, επισημαίνεται ότι το προδικαστικό ερώτημα που υπέβαλε στο Δικαστήριο το αιτούν δικαστήριο αποσκοπεί αποκλειστικά στη διευκρίνιση του κατά πόσον ένα κράτος μέλος μπορεί, δυνάμει του άρθρου 33, παράγραφος 2, στοιχείο δ′, της οδηγίας 2013/32, να κηρύξει απαράδεκτη μια αίτηση σε τέτοιες περιπτώσεις, χωρίς εξέταση του ζητήματος αν, σε αντίστροφη περίπτωση, μεταγενέστερες αιτήσεις που υποβάλλονται στη Νορβηγία, μετά την έκδοση απρόσβλητης αρνητικής αποφάσεως από κράτος μέλος, μπορούν να τύχουν της ίδιας μεταχειρίσεως.

IV. Πρόταση

103. Λαμβανομένου υπόψη του συνόλου των ανωτέρω εκτιμήσεων, προτείνω στο Δικαστήριο να απαντήσει στο προδικαστικό ερώτημα που υπέβαλε το Schleswig-Holsteinisches Verwaltungsgericht (διοικητικό πρωτοδικείο του Schleswig-Holstein, Γερμανία) ως εξής:

Το άρθρο 33, παράγραφος 2, στοιχείο δ′, της οδηγίας 2013/32/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 26ης Ιουνίου 2013, σχετικά με κοινές διαδικασίες για τη χορήγηση και ανάκληση του καθεστώτος διεθνούς προστασίας, σε συνδυασμό με το άρθρο 2, στοιχείο ιζ′, της εν λόγω οδηγίας, πρέπει να ερμηνευθεί υπό την έννοια ότι η αίτηση διεθνούς προστασίας δεν μπορεί να κηρυχθεί απαράδεκτη ως «μεταγενέστερη αίτηση», οσάκις ο αιτών έχει απομακρυνθεί στη χώρα καταγωγής του πριν από την υποβολή της αιτήσεως αυτής.